

LESLEY SIMS - IAN MACNEE

MỘT NGÀY LÀM LÍNH LA MÃ

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

MỘT NGÀY LÀM LÍNH LA MÃ

Biên soạn:

Lucia Fabricius Imperiosa

(thường gọi là Lesley Sims)

Thiết kế và minh họa:

Spurius Hostilius Bibulus

(thường gọi là Ian McNee)

Người dịch: Lê Thảo

Cẩm nang sinh tồn dành cho các tân binh

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

MỤC LỤC

CHUONG I	
KHỎI ĐỘNG	5
Nhập ngũ	6
Tổ chức quân đội	10
Quân địch	16
CHUONG II	
CUỘC SỐNG CỦA MỘT TÂN BINH	18
Huấn luyện sơ cấp	19
Các hình thức kỷ luật	27
Lương bổng và những điều kiện	29
CHUONG III	
SẴN SÀNG CHIẾN ĐẤU?	32
Vũ khí chiến đấu	33
Quân phục	38
Bảo quản quân trang	42
CHUONG IV	43
ĐỂ BẮT ĐẦU TRẬN CHIẾN!	43
Mưu mẹo trong chiến đấu	44
Sách lược chiến đấu	45
Điềm báo	48
Diều hành chiến thắng	50
Bao vây	52

CHƯƠNG V

DOANH TRẠI, PHÁO ĐÀI VÀ TƯỜNG THÀNH HADRIAN

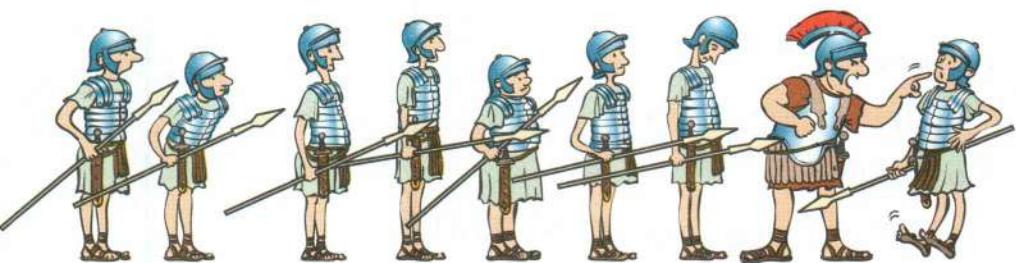
Dựng trại	56
Pháo đài biên giới	59
Cuộc sống tại pháo đài	64
Xây dựng đồn biên phòng	68
Giải trí	70

CHƯƠNG 6

TÀI LIỆU THAM KHẢO BỎ TÚI

Lịch sử quân đội	73
(đã lược bỏ một vài chi tiết nhảm chán)	
Kế hoạch chiến đấu	77
Bản đồ lãnh thổ	78

Copyright © 2009, 2004 Usborne Publishing Ltd.
First published in America in 2009 by Usborne Publishing Ltd.
All rights reserved.
Bản tiếng Việt © Nhà xuất bản Trẻ, 2014

BIỂU GHI BIÊN MỤC TRƯỚC XUẤT BẢN DO THƯ VIỆN KHTH TP.HCM THỰC HIỆN
General Sciences Library Cataloging-in-Publication Data

Sims, Lesley
Một ngày làm lính La Mã / Lesley Sims ; Lê Thảo dịch. - T.P. Hồ Chí Minh : Trẻ, 2014.
80tr. ; 23cm. - (Một ngày làm ...).

1. Lính -- Rome -- Văn học thanh thiếu niên. 2. Rome -- Quân đội -- Đời sống quân đội -- Văn
học thanh thiếu niên. I. Lê Thảo.

355.00937 – ddc 23 ISBN 978-604-10-05971-9
S614

8 934 974 131601

CHƯƠNG I

KHỞI ĐỘNG

Chào mừng binh đoàn đáng kiêu hãnh và tinh nhuệ nhất Tây phương. Nhờ có quân đội mà bờ cõi của đế chế ta được mở mang như ngày nay. Trước mắt là một hành trình gian nan nhưng các bạn sẽ có những đồng đội tốt, được chu du khắp thế giới và được tưởng thưởng xứng đáng bằng tiền của và đất đai, khi đã về hưu. (Nếu như bạn sống thọ. Đó chỉ là vài câu chuyện bông đùa trong quân ngũ lúc khởi động mà thôi.)

NHẬP NGŨ

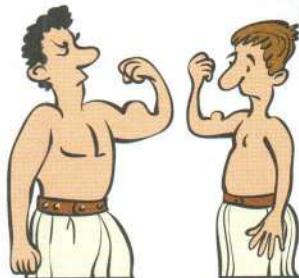
Nếu bạn tình cờ đọc được cuốn sách này và muốn tìm hiểu xem cuộc sống quân ngũ có thích hợp với mình hay không, hãy thử kiểm tra những yêu cầu bên dưới.

Bạn cần có:

I. CHIỀU CAO TỐI THIỂU:

1,75M

Bạn sẽ phải cởi giày ra để đo, vì vậy hãy bỏ cái ý định mang giày độn đi nhé.

II. KHÔNG BÉO NHUNG PHẢI CÓ CƠ BẮP

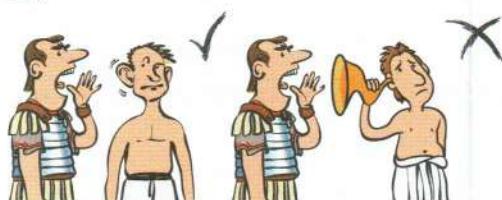
- dáng quá chuẩn.

Đừng lo lắng nếu dáng bạn chưa chuẩn, bạn sẽ đạt được điều đó khi hoàn thành khóa huấn luyện cơ bản.

III. QUAN SÁT TỐT

... VÀ BIẾT LẮNG NGHE

IV. CÓ THỂ ĐỌC VÀ VIẾT

Nếu đang cầm cuốn sách này trên tay nghĩa là bạn có thể đọc được, nhưng viết lách tốt để làm gì nhỉ? Cuộc sống quân đội không phải chỉ quanh quần với gươm và giáo, có một vài công việc liên quan đến chữ nghĩa nữa đấy.

V. LÀ NGƯỜI LA MÃ

Bạn phải có bằng chứng rõ ràng - một chiếc áo toga* thì chưa đủ đâu.

BẠN TỰ ĐÁNH GIÁ ĐƯỢC CHUA?

Có chắc là bạn đáp ứng được những yêu cầu trên không? Nếu được thì chỉ cần vượt qua một cuộc phỏng vấn và buổi kiểm tra sức khỏe trước khi nhập ngũ thôi. Tuy nhiên, có nhiều phẩm chất khác không được đề cập đến trong thông báo tuyển quân dù chúng khá hữu ích – hãy xem những câu hỏi ở trang sau.

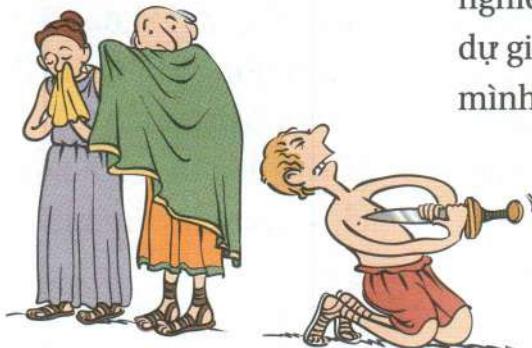
* Áo choàng dài đặc trưng của người La Mã. (BT)

CÂU HỎI NHANH

Học thuộc bảng bên dưới sau đó trả lời câu hỏi để xem bạn có đủ phẩm chất để trở thành một người lính La Mã không.

I. Người anh em sinh đôi
của bạn dám chống lại đế
quốc La Mã: bạn có giết
anh ta không?

II. Nếu phạm phải sai lầm
nghiêm trọng làm mất danh
dự gia đình: bạn sẽ tự kết liễu
mình chăng?

III. Bạn tham gia chinh chiến năm
năm trời, và cuối cùng cũng giành
được thắng lợi. Bạn sẽ kết bạn với
bọn lính bại trận chứ?

IV. Chỉ huy ra một mệnh lệnh điên
rồ có thể khiến bạn chết như chơi.
Bạn có vâng lệnh ông ta hay không?

V. Bạn đang trấn thủ một cây cầu để ngăn chặn một đội
quân lớn. Nhưng cuối cùng nó vẫn bị phá vỡ, bạn có dám
nhảy xuống sông, với vũ trang đầy đủ và bơi trở lại La Mã
không?

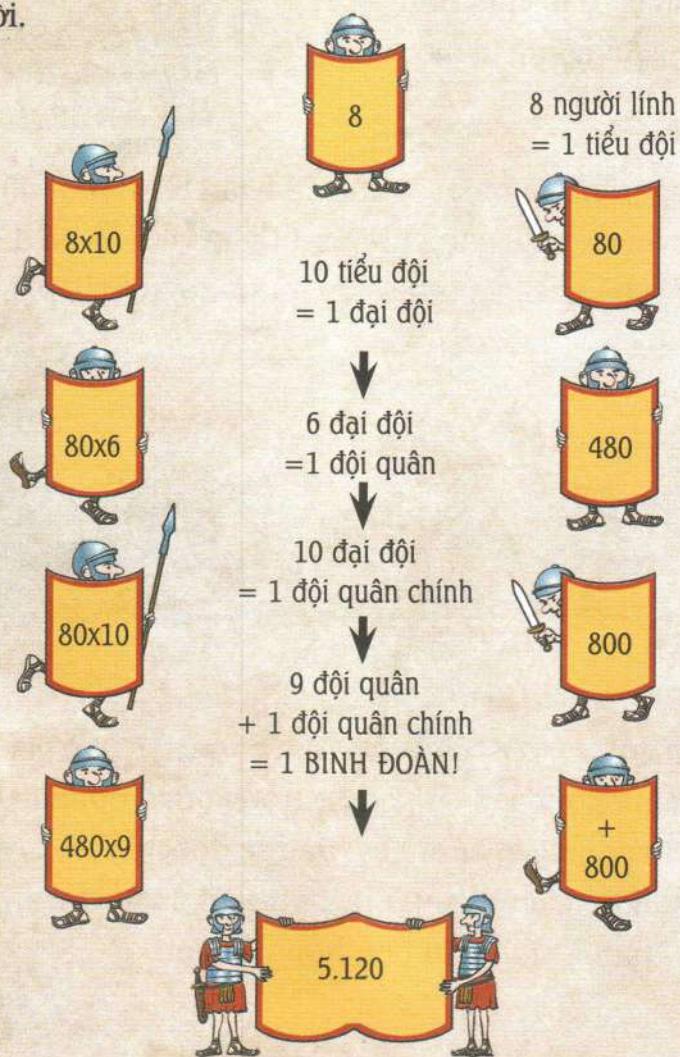
Nếu câu trả lời là “CÓ!” cho cả 5 câu, còn chần chờ gì nữa?
Hãy nhờ một người nào đó đang ở trong quân đội tiến cử
bạn và nhập ngũ ngay hôm nay. Bạn sẽ đọc một lời tuyên
thệ trung thành ngắn gọn và phục vụ suốt 25 năm trong
quân ngũ. Nhưng vị trí nào phù hợp với bạn?

TỔ CHỨC QUÂN ĐỘI

Bạn đang ở đâu? Chính là vị trí thấp nhất. Bạn và 7 người lính khác sẽ trở thành 1 tiểu đội, là phân cấp nhỏ nhất trong quân đội La Mã. Phân cấp lớn nhất là binh đoàn với 5.120 chiến binh. Hãy tưởng tượng tiểu đội giống như những viên gạch xây dựng nên quân đội. Tuy tổng quân số rất nhiều nhưng tất cả đều xuất phát điểm từ tiểu đội 8 người.

NGƯỜI TRONG DOANH TRẠI

Rất dễ nhận biết những anh chàng tân binh như bạn: họ mệt lù và đẫm mồ hôi. Nhưng bạn lại bối rối khi gặp những người mặc quân phục khác nhau, dưới đây là một số chỉ dẫn để bạn biết thêm về các thành viên trong doanh trại...

AI DÁM LÓM TIẾNG VỚI TA ĐẤY?

SỐ 1. QUÂN ĐOÀN TRƯỞNG: người tổng chỉ huy binh đoàn, thường là một nguyên lão, được đích thân hoàng đế chọn lựa. Nếu bạn không gây chú ý tốt (hay xấu), bạn sẽ khó lòng được gặp ông ta.

Quân đoàn trưởng

SỐ 2. QUAN GIÁM QUÂN: 6 sĩ quan, đứng đầu là một lãnh đạo cao cấp - cánh tay mặt của Quân đoàn trưởng. Năm người còn lại là kỵ sỹ cưỡi ngựa, phụ trách công việc giấy tờ và cấp dưới là đồn trưởng.

Quan giám quân

SỐ 3. ĐỒN TRƯỞNG: người chỉ huy thứ ba, phụ trách việc dựng quân trại khi quân đội di chuyển.

Đồn trưởng

SỐ 4. ĐẠI ĐỘI TRƯỞNG TIÊN PHONG: người chỉ huy cao nhất của các đại đội trong doanh trại, ông là người có thâm niên cao nhất, đứng đầu nhóm năm đại đội trưởng, là những người chỉ huy trực tiếp các đại đội chính, ông cũng là sĩ quan cao nhất trong các trận đánh. Thế nên hãy kính trọng ông ấy.

Đại đội trưởng tiên phong

SỐ 5. ĐẠI ĐỘI TRƯỞNG: đứng đầu một đại đội và là cấp trên trực tiếp của bạn. Hãy cầu nguyện là bạn sẽ không phải nhận lấy hình phạt “Mang cái khác lại đây!” bởi vì ông ta thường đánh đập các tân binh cho đến khi cây roi gãy nát, và ông ấy sẽ quát “Mang cái khác lại đây!”

Đại đội trưởng

SỐ 6. ĐẠI ĐỘI PHÓ: người chỉ huy thứ hai sau đại đội trưởng. Hãy biết điều với ông ấy, vì ông sẽ báo cáo mọi hoạt động của bạn cho chỉ huy.

Đại đội phó

SỐ 7. SỸ QUAN CANH TUẦN: người cấp mật khẩu hàng ngày. Nếu lỡ quên nó thì bạn sẽ không thể quay lại doanh trại được nữa.

Sỹ quan canh tuần

SỐ 8. LÍNH LÊ DƯƠNG: tên gọi khác của lính bộ binh - hay nói cách khác, đó chính là: BẠN!

Lính quèn

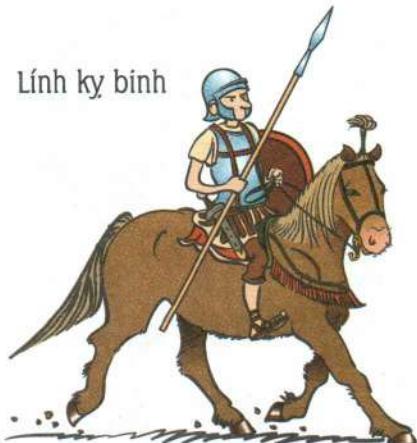
SỐ 9. LÍNH YẾM TRỢ: không phải là công dân từ các tỉnh, ở trong các đại đội từ 500 đến 1000 người. Lương của họ thấp hơn lính lê dương và ít được huấn luyện hơn – họ hoạt động như giao liên và trinh sát, chẳng khác gì các chiến sĩ.

Lính yểm trợ trên chiến trường chiến đấu trong đội hình lỏng lẻo.

Lính yểm trợ

Lính kỵ binh

SỐ 10. LÍNH KỴ BINH: họ cưỡi ngựa và là thành phần thiểu số trong quân đội. Kỵ binh có nguồn gốc từ tầng lớp quý tộc (dựa vào các mối quan hệ và tiền bạc), nhưng sau đó đã bị cắt giảm dần từ khi các đế quốc được mở rộng.

Hai nhân vật không thể không nhắc đến là những người khuân vác biểu tượng trong cuộc chiến.

LÍNH MANG BIỂU TƯỢNG: dẫn đầu và mang theo biểu tượng đại bàng (aquila) cao quý, biểu trưng của quân đoàn La Mã.

Nếu biểu tượng bị mất trong trận chiến, cả quân đoàn của bạn sẽ mất danh dự (và gặp phiền toái nghiêm trọng).

Lính cầm cờ lệnh

Lính mang biểu tượng

LÍNH CẦM CỜ LỆNH: mang cờ hiệu của 1 trung đội bộ binh hoặc 2 đại đội. Anh ta cũng phụ trách việc chôn cất binh sĩ. Hãy chi tiền cho anh ta hàng tuần, bạn sẽ yên tâm được mai táng tử tế sau này.

Để ý những đầu nhọn của cây gậy: chúng rất sắc.

LÍNH THỎI KÈN LỆNH: người thổi tù và giúp quân lính tập hợp đúng giờ. Anh ta cũng thường thổi các hiệu lệnh báo giờ ăn. Nếu không muốn chết đói (và tránh bị ăn đòn), hãy mau chóng làm quen với các giai điệu này.

Lính thổi kèn lệnh

ĐOÀN NGƯỜI THÁP TÙNG

Binh sĩ chỉ là một phần trong số hàng trăm người tham gia cuộc hành quân. Không phải tất cả đều tham chiến, nhưng cũng không có nghĩa là họ kém quan trọng đâu nhé. (Tốt nhất đừng nói như vậy trước mặt họ, một lúc nào đó bạn sẽ cần đến họ đấy.)

THƯ KÝ

Phụ trách quản lý phòng
Văn thư của doanh trại.

CÔNG TRÌNH SỰ

Người thiết lập các công sự
và doanh trại

(công việc này
thực sự không
khó, vì tất cả
các công sự và
doanh trại đều
được thiết kế
giống nhau.)

TU SĨ

(HAY NHÀ
TIÊN TRI)

Họ sẽ cầu nguyện
để các bạn vượt
qua những tình
huống khó khăn.

BÁC SĨ

Nếu bệnh tình quá nghiêm
trọng, bạn chỉ còn biết cười
trừ và phó mặc cho số phận.

QUÂN ĐỊCH

Trên chiến trường bạn sẽ phải đối mặt với những ai? Trước khi tiếp tục đến phần thú vị nhất của bài huấn luyện sơ cấp, có một vài người mà bạn cần phải biết...

NHỮNG KẺ THÙ MỌI RỌ CỦA NGƯỜI LA MÃ

I. DÂN GERMANIC BỆNH HOẠN

- * nông dân và mục đồng
- * bọn phiến quân và những tên đầu sỏ
- * vùng đất của họ nằm ở Gallia (tây bắc châu Âu) và có nhiều quặng sắt
- * để trêu tức họ, hãy đoạt lấy đám phụ nữ và đàn gia súc của họ

Áo giáp
kim loại

Giáo
máy có
tầm sát
thương
nghiêm
trọng

II. BỘN DACIAN NGUY HIỂM CHẾT NGƯỜI

- * đội quân hùng hậu, được trang bị với những cỗ máy chiến tranh
- * các chiến binh được huấn luyện kỹ thuật chiến đấu bởi bọn lính La Mã bỏ trốn ẩn náu ở Dacia

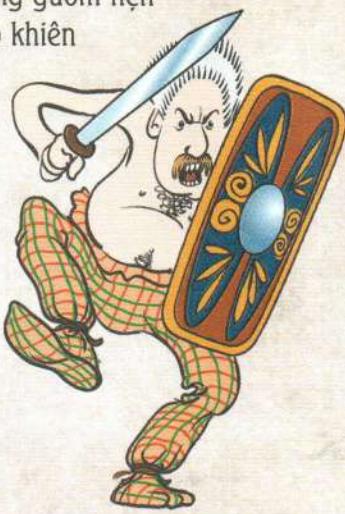
III. NGƯỜI GAUL NỤC CUỜI...

- * ít hiếu chiến hơn người Đức
- * cực kỳ mê tín
- * tin cậy các tu sĩ Druids sẽ giúp họ thắng trận

Đôi chân
trần dễ gặp
nguy hiểm

Dùng gươm nện
vào khiên

...VÀ NHỮNG NGƯỜI CELT LẠNH LÙNG

- * cao lớn với mái tóc trắng bờm xòm
- * thường chiến đấu mình trần, hành động quái đản, quát tháo lỗ măng làm mất nhuệ khí của đối phương
- * chặt đầu tù nhân và bêu trên cửa thành của họ

IV. NGƯỜI PARTHIAN LÁU CÁ

- * kẻ địch xảo quyệt và nguy hiểm nhất
- * những cung thủ cưỡi ngựa bắn ra hàng trăm mũi tên trong lúc di chuyển, vì thế không cách nào tấn công được họ.
- * hay trốn tránh và luôn bị truy nã

CHƯƠNG II

CUỘC SỐNG CỦA MỘT TÂN BINH

Bạn sẽ nhanh chóng làm quen được hết mọi người trong doanh trại hoặc chí ít cũng biết mặt họ. Bảy người lính trong tiểu đội còn thân thuộc hơn cả anh em của bạn nữa. Ai có kinh nghiệm nhiều nhất trong số các bạn sẽ làm thủ trưởng, vậy nên bạn đừng quên điều này vì tiểu đội của bạn sẽ lấy theo tên anh ta.

HUẤN LUYỆN SƠ CẤP

Huấn luyện sơ cấp: khoảng 4 tháng đầu, bạn sẽ tập ăn, ngủ và hít thở, ngoài ra không làm gì khác. Các tân binh cứ 2 lần một ngày sẽ được huấn luyện chiến đấu hoàn toàn ngoài mưa gió, mưa đá, hay sương mù, được huấn luyện sử dụng thuần thục mọi loại vũ khí thông dụng.

Hát hò và hành quân trong mưa

Mục đích của việc huấn luyện này là các binh sĩ sẽ nhất loạt phản ứng theo mệnh lệnh chỉ huy. Hãy nhớ rằng: quân đội luôn thống nhất như một trong chiến đấu.

MỌI NGƯỜI LÍNH

PHẢI BIẾT

I. LÀM CÁI GÌ

II. KHI NÀO THỰC HIỆN

TẤT CẢ TẬP TRUNG!

Thực hiện đồng bộ là một trong những việc khó nhất mà bạn phải làm. Nhưng đừng lo. Một bài tập hay ho được nghĩ ra để tất cả binh sĩ có thể thao tác với nhau như một, đó là: HÀNH QUÂN.

Che tai khi
hành quân

Thanh âm
của sự im
lặng nghe du
dương hơn

Với một cuộc hành quân bình thường, bạn sẽ hoàn thành 20 dặm theo cách tính của người La Mã (khoảng 30km) trong 5 giờ đồng hồ. Nhưng nếu hôm đó chỉ huy không được vui - và thường là như thế - ông ta sẽ bắt bạn hành quân 24 dặm (35,5 kilomet) trong cùng thời gian trên.

Cứ 10 ngày bạn sẽ được hành quân 1 lần. Hát những bài hát nhịp nhàng với đồng đội sẽ giúp bạn bước đều hơn.
(Không tiện viết ra đây nhưng bạn sẽ sớm được học thôi.)

HÀNH LÝ VÀ ĐỒ ĐẶC LĂT VẶT

Việc hành quân trở nên kinh khủng hơn khi bạn phải mang vác tất cả mọi thứ lúc dời trại. Bạn thường xuyên phải hành quân đi đó đây, dựng trại và sắp xếp lại đồ đạc. Không phải sếp của bạn không biết tính toán mà việc này tập cho bạn thói quen phản ứng nhanh như chớp.
(Xem trang 56-58)

HÀNH LÍ

Quân trang cộng thêm vũ khí có thể nặng tới 30kg. Hãy tưởng tượng như bạn đang khuân một con chó to xác đi mấy cây số xem sao.

Chúng tôi hay nói đùa với nhau:
Cần gì phải giảm cân chứ?

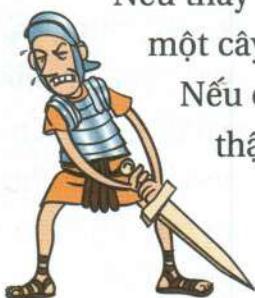

CHIẾN ĐẤU KHÔNG ĐỔ MÁU: RÈN LUYỆN

Khi không hành quân hay đang được tĩnh dưỡng chờ bình phục, bạn sẽ duyệt binh tập trận bằng việc luyện tập hay đánh trận giả để học cách sử dụng thành thạo vũ khí, lúc đầu với vũ khí giả: gươm bằng gỗ và khiên bằng gai, nặng gấp đôi vũ khí thật để rèn luyện sức khỏe.

Nếu thấy dễ quá, hãy thử dùng một cây kiếm dài 1,8m chém vào trụ gỗ xem.

Nếu chẳng may làm nứt nó, hãy chuồn đi thật nhanh.

Bạn sẽ phải nhảy lên trước, đằng sau, hai bên, lên xuống... giống một diễn viên xiếc hơn là quân nhân, nhưng những hoạt động này giúp phát triển 3 kỹ năng chiến đấu:

I. Sức mạnh

II. Khả năng chịu đựng

III. Sự nhanh nhẹn

HIỆU LỆNH

Trong tập luyện và chiến đấu, các chỉ huy luôn luôn đưa ra những mệnh lệnh. Một vài mệnh lệnh bạn thường nghe được liệt kê trong danh sách bên dưới. Học thuộc chúng

AD SIGNA (Nằm xuống)

INTENTE! (Chú ý!)

LAXATE (Đứng ở tư thế nghỉ)

PROCEDITE (Tiến lên phía trước)

DEXTRORSUM VERTITE (Bên phải quay)

SINISTRORSUM VERTITE (Bên trái quay)

RETRORSUM VERTITE (Đằng sau quay)

CONSISTITE (Dừng lại)

SALUTATE (Chào)

PILA IN TERRAM (Đặt lao xuống đất)

PILA SUMITE (Cầm lao lên)

GLADIUS STRINGITE (Rút gươm)

GLADIUS RECONDITE (Tra gươm vào vỏ)

SCUTA TOLLITE (Nâng khiên)

SCUTA DEMITTITE (Hạ khiên)

ITER ACCELERATE (Tăng tốc)

ITER TARDATE (Giảm tốc)

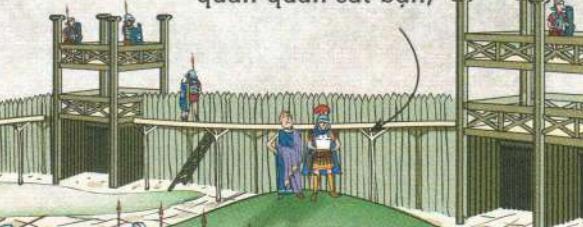
EXPECTATE... (Khoan đã...)

AB SIGNIS DISCEDITE! (Giải tán!)

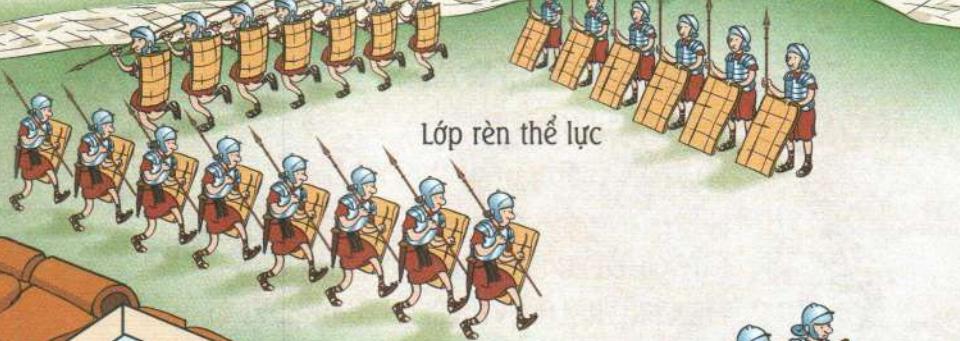

THAO TRƯỜNG

"Tribunal" (nơi các sỹ quan quan sát bạn)

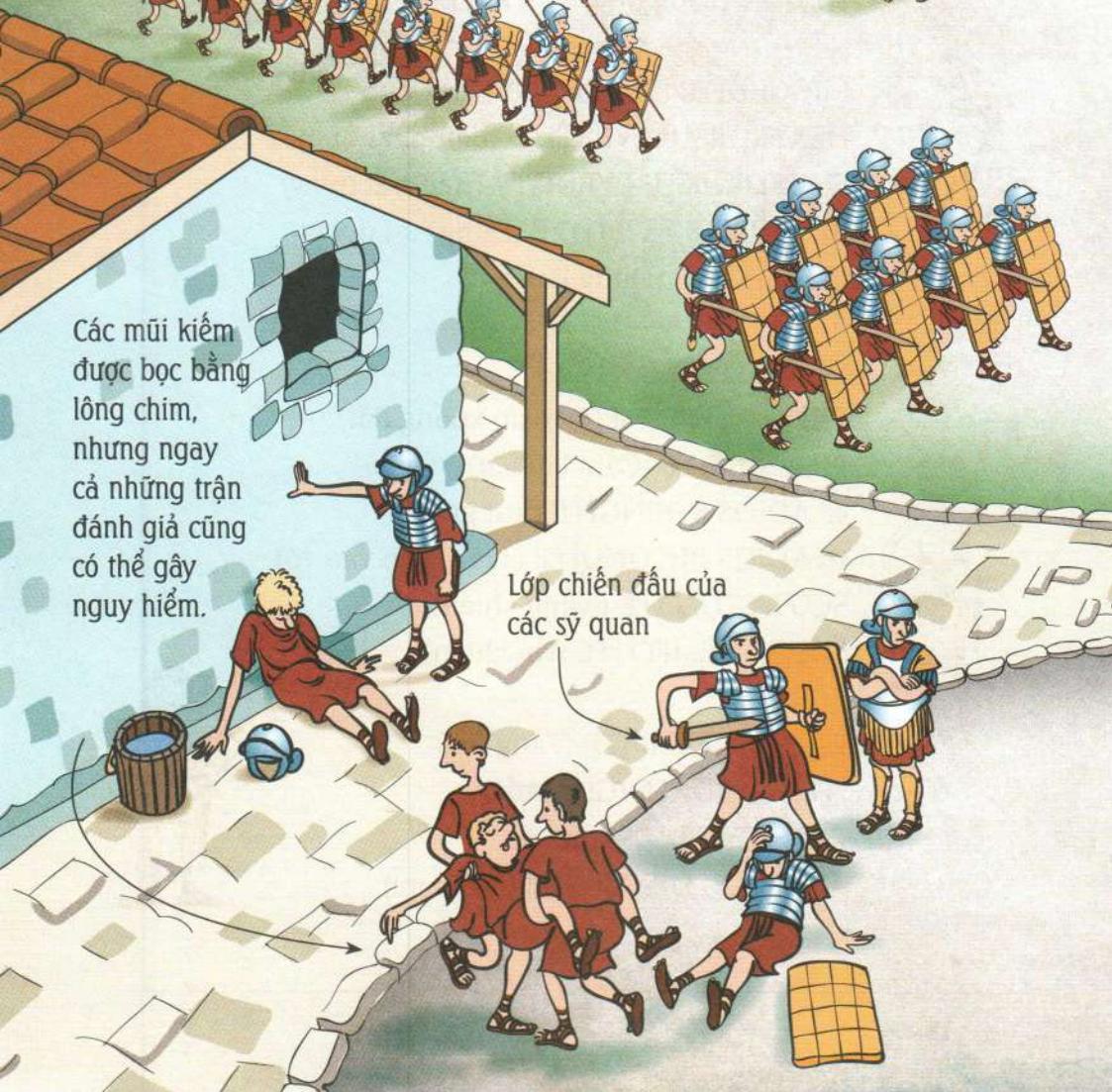

Lớp rèn thể lực

Các mũi kiếm
được bọc bằng
lông chim,
nhưng ngay
cả những trận
đánh giả cũng
có thể gây
nguy hiểm.

Lớp chiến đấu của
các sỹ quan

Bàn thờ thần Jupiter (vua của các vị thần) – mỗi thao trường đều có.

"Cảnh giác!"

Hành quân: bước cho đều, không thì bạn sẽ phải lau dọn nhà xí cả tuần đó.

Bạn sẽ được luyện tập với 1 chiếc cọc - đó là cái cột gỗ nên yên tâm là chúng không đánh trả bạn được.

KHỔ LUYỆN

Có thể bạn phục vụ suốt 25 năm
trong quân đội mà không hề
được tham dự một trận đánh nào.
Thậm chí có khi cả đời quân nhân
của bạn chỉ đậm chân ở tại vị trí đồn
trú mà thôi.

Dừng lại! Ai đó.....

Có thể bạn sẽ thắc mắc:

Nếu tôi không bao giờ
phải chiến đấu, tại sao
phải tập luyện khổ sở
như vậy?

Trả lời:

Chỉ để đề phòng mà thôi. Phải luôn
trong tư thế sẵn sàng – biết đâu một
lúc nào đó bạn được cần đến.

Ngoài ra, bất cứ sĩ quan nào cũng biết rằng, chỉ có một
cách duy nhất để có phản xạ tức thì – đó không phải là sự
phục tùng mù quáng – mà là khổ luyện.

Vị sĩ quan nào cũng mang bên mình cây gậy và đánh binh
lính của họ không ngót. Hãy xem phần tiếp theo để biết...

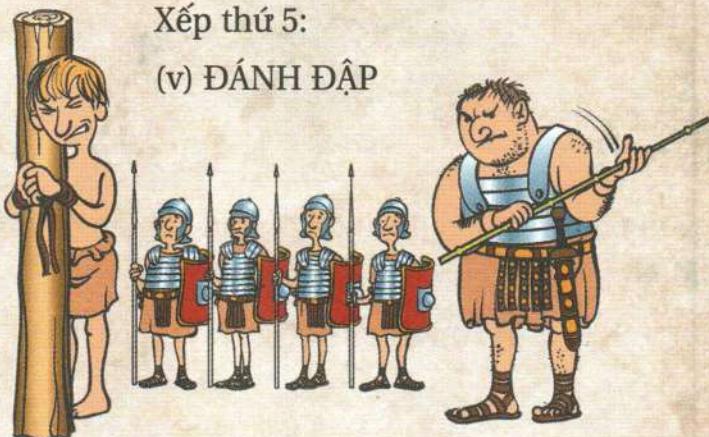
CÁC HÌNH THỨC KỶ LUẬT

NĂM HÌNH PHẠT CAO NHẤT CỦA QUÂN ĐỘI LA MÃ CỔ ĐẠI

Xếp thứ 5:

(v) ĐÁNH ĐẬP

Hình phạt thứ 4 sẽ vắt kiệt sức bạn:

(iv) LÀM THÊM NHIỀU CÔNG VIỆC NĂNG NHỌC

Vị trí thứ 3 thích hợp
cho những người đang
ăn kiêng:

(iii) BỊ CẮT
KHẨU PHẦN ĂN

Hình phạt xếp thứ 2, dành cho kẻ trộm hay kẻ đào ngũ (và những tội nghiêm trọng hơn) là:

(ii) BỊ ĐÁNH CHO ĐẾN CHẾT

Nhưng những điều đó không khủng khiếp bằng hình phạt cao nhất, dành cho những kẻ hèn nhát:

(i) HÀNH HÌNH MỘT VÀI NGƯỜI

Có thể thấy bất cứ tiểu đội nào cũng có những người đào ngũ, chiếm đến khoảng 10 phần trăm tổng số binh lính trong quân đoàn. Khi trở lại doanh trại, trong số những người được lôi ra, cứ 10 người thì sẽ có 1 người bị hành hình.

Thậm chí khi chẳng làm điều gì sai trái, bạn vẫn cần phải tuân thủ kỷ luật nghiêm ngặt để làm hài lòng vị chỉ huy của mình. Họ là những con người vô cùng độc đoán. Nếu bạn làm mất lòng họ, tốt hơn hết là nên mau mau đi khấn vái thần chiến tranh Mars phù hộ độ trì.

LẤY LÒNG SẾP

Hoặc tìm cách đút lót. Tất cả các sĩ quan đều nhận hối lộ, thường từ những binh sĩ muốn tránh né các nhiệm vụ khổ cực. Thật may là mỗi quân nhân đều có một khoản lương cố định, vì thế bạn sẽ có tiền để hối lộ sếp.

Việc quan trọng: đút lót

LƯƠNG BỐNG VÀ NHỮNG ĐIỀU KIỆN

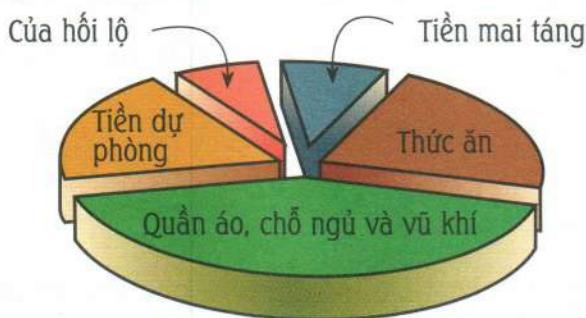
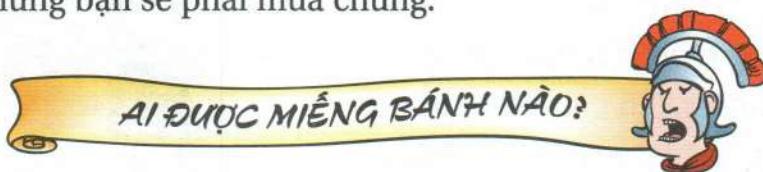

Là 1 quân nhân, bạn sẽ nhận được mức lương cơ bản là 300 denari 1 năm (cao hơn nhiều so với thợ thủ công). Những người phụ tá sẽ có lương ít hơn một chút; lính khuân vác biểu tượng thì lại nhiều hơn. Nhưng khi thăng cấp, lương bạn cũng được nâng lên.

Những sĩ quan cấp thấp, như sĩ quan canh tuần, nhận được lương gấp rưỡi; quân nhân lâu năm, như lính cầm cờ hiệu được trả gấp đôi. Đại đội trưởng được 4.500 denari – chưa tính khoản đút lót - và đại đội trưởng tiên phong là 18.000.

Đừng nghĩ rằng nhập ngũ là một cách làm giàu nhanh chóng. Tuy lương thực và trang phục được quân đội quản lý, nhưng bạn sẽ phải mua chúng.

TỰ DO VÀ ĐỘC THÂN...

Đó là tất cả những gì bạn có. Có lệnh cấm kết hôn đối với quân nhân. Nếu đã lập gia đình, bạn phải từ bỏ hết khi gia nhập quân đội – chắc bạn muốn kể điều này cho vợ mình nghe đấy.

(Thực tế thì nhiều người lính giàu gia đình của mình ở khu dân cư bên ngoài khu công sự, và làm bộ như chẳng có họ trên đồi vậy.)

THĂNG TIẾN VÀ BỎ NHIỆM

Sau vài năm, nếu muốn thăng chức, bạn cần có một mối quan hệ với nhân vật có tầm ảnh hưởng (người đỡ đầu). Nhờ người đó viết 1 lá thư nhận xét tốt về bạn và bạn sẽ thăng tiến nhờ vào cửa hối lộ. Bạn cũng có thể gây ấn

tượng với cấp trên bằng thành tích chiến đấu (điều này thật không dễ nếu chiến tranh không xảy ra và bạn chỉ là tay lính gác quèn).

Phủ bụi

GÌN GIỮ TRUYỀN THỐNG GIA ĐÌNH

Suy cho cùng thì việc thăng tiến giúp bạn leo lên một vị trí cao hơn và mở đường cho những thế hệ tiếp nối.

Ông cố ta là lính quèn

Cha ta là Đại đội trưởng tiên phong

Ta là Quân đoàn trưởng

Con ta sẽ là Hoàng đế chăng?!

CHƯƠNG III

SẴN SÀNG CHIẾN ĐẤU?

Chương này dành cho những quân nhân thực thụ. Bạn sẽ gặp nhiều rắc rối, từ vũ khí cho đến quân phục, nên cần phải học cách sử dụng chúng. Còn chờ gì nữa? Bắt đầu đi nào!

VŨ KHÍ CHIẾN ĐẤU

BẠN NGHĨ MÌNH ĐÃ GIỐNG MỘT NGƯỜI LÍNH CHUA?

Một câu hỏi đặt ra trước khi bắt đầu. Trong cuộc giao chiến bạn sẽ chọn thứ nào làm vũ khí?

I. PILUM (CÂY LAO)

Cán bằng gỗ (có loại dài tới 120cm)

Đầu có
ngạnh sắc

Phần chính được làm bằng
sắt dẻo (60-90 cm), đủ dài
để đâm thẳng khiên và
thân người

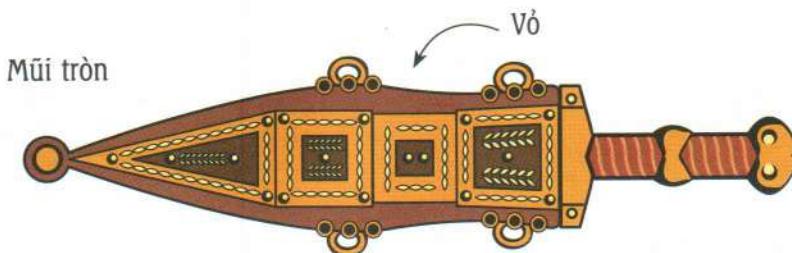
II. GLADIUS (GUƠM)

Có vỏ bao bên ngoài

Bên trong, lưỡi gươm
làm bằng thép loại tốt
dài 60cm

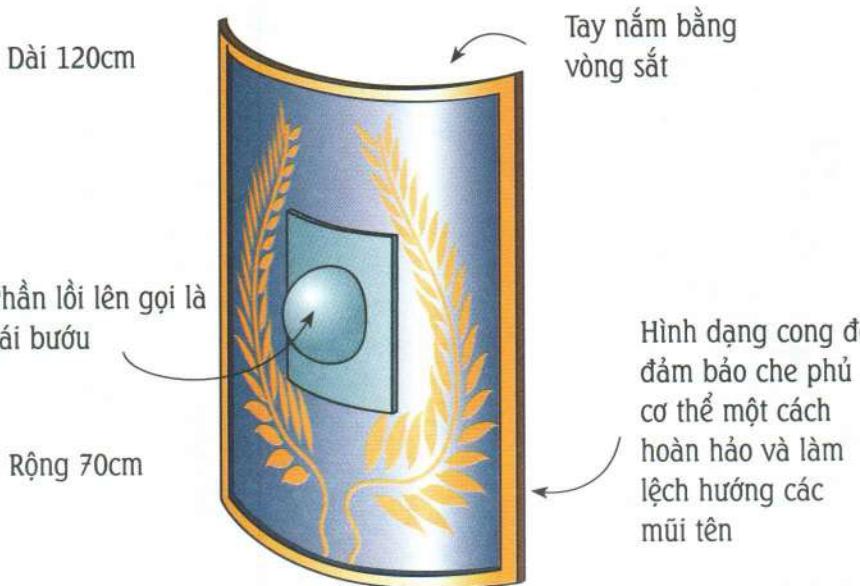
Dây đai dài, bạn có thể
đeo trên vai.

III. PUGIO (DAO GĂM)

Luõi dao gãm làm bằng sắt hoặc đồng.

IV. SCUTUM (KHIÊN)

Được làm bằng nhiều lớp gỗ đặc và da, một cái khiên có thể nặng tới 10kg.

Chọn cái nào đây?

Chắc chắn bạn sẽ ngạc nhiên khi được biết là cả 4 loại trên đều được dùng để tấn công, kể cả khiên.

BẠN CHỌN XONG RỒI CHÚ?

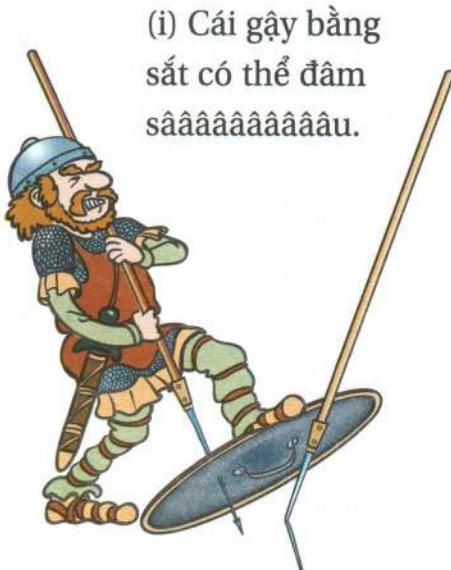
* Nếu bạn nghĩ rằng khiên chỉ được sử dụng để che chắn thì hãy xem trang 38. Nó có thể trở thành vũ khí hữu ích nếu biết cách sử dụng.

* Bạn chọn dao găm ư - nó chỉ được dùng để phòng vệ và sử dụng cho những việc lặt vặt mà thôi.

Giờ thì hãy xem chi tiết hơn.

BA ĐIỀU CẦN BIẾT VỀ CÂY LAO

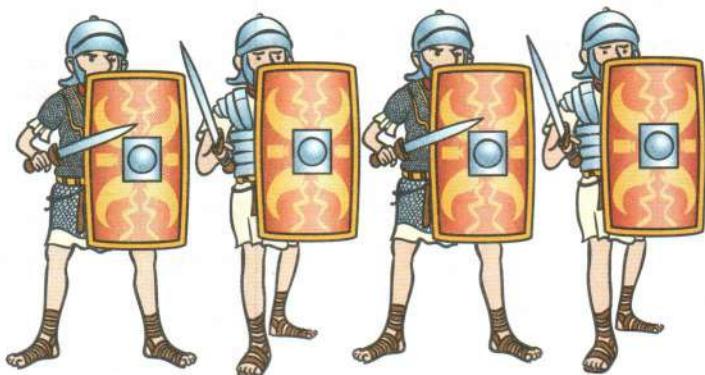

(i) Cái gậy bằng sắt có thể đâm sâââââââââââ.

(ii) Một khi đã đâm thủng khiên sẽ không rút ra được.

(iii) Nó bị cong khi bị cắm xuống mặt đất (vì thế quân địch không thể ném ngược nó vào bạn).

ĐIỀU QUAN TRỌNG CỦA THANH GƯƠM

1 người lính luôn mang nó ở bên phải (thậm chí nếu anh ta thuận tay trái). Hãy nghĩ xem: trong trận đánh bạn sẽ luôn sát cánh chiến đấu cùng đồng đội, vì vậy mọi người phải rút gươm ra theo cùng một phía như nhau.

CÁCH RÚT GUƠM

(i) Cầm lấy cán, ngón cái hướng xuống.

(ii). Nắm chặt rồi rút gươm ra.

(iii) Tuốt gươm ra khỏi bao một cách dứt khoát.

CÁCH SỬ DỤNG GUƠM

Nếu quân địch được che chắn kỹ thì những nhát chém không thể khiến hắn bị trọng thương. Ngoài ra, bạn có thể bị tấn công vào phần dưới cánh tay đang vung lên chém. Hãy nhớ rằng:

Rút kiếm lại và...
...đâm ngay giữa
xương sườn tên địch.

CÁCH CẦM KHIÊN

Tay trái cầm cán khiên

Cái cán này giúp
bạn dễ dàng vác
khiên đi.

Vỏ bọc khiên
có quai đeo để bạn
có thể mang nó
trên lưng.

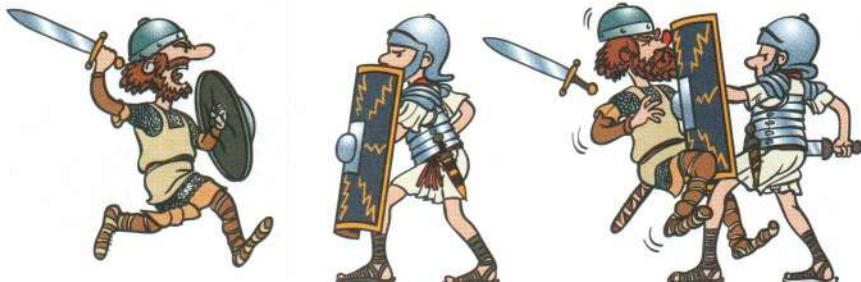
DÙNG KHIÊN LÀM VŨ KHÍ

Cái bướu lồi lên ở phần giữa khiên giống như một mũi sắt, bạn có thể:

ĐÂM RỒI ĐÂM

Khi địch đến gần, thụi mạnh cái bướu vào
anh ta sau đó rút gươm đâm thật nhanh.

QUÂN PHỤC

Chúng ta nói hơi nhiều về vũ khí rồi. Còn tư trang chiến đấu thì sao?

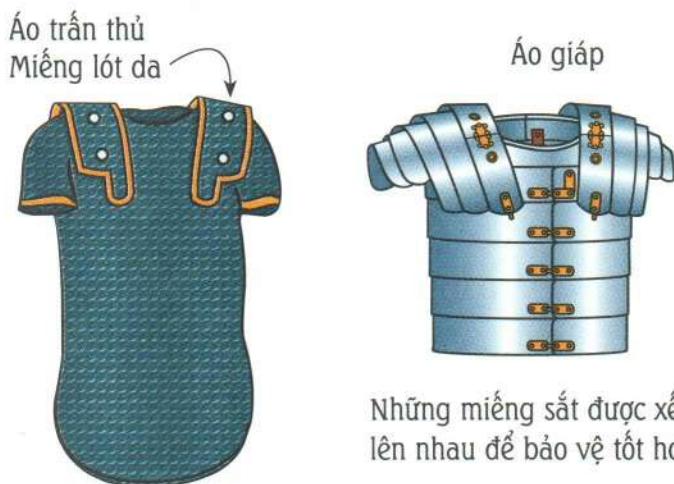
Trước hết là áo. Nó được làm bằng vải lanh hoặc len được sử dụng phù hợp tùy theo địa bàn và tình hình thời tiết nóng hay lạnh.

ống tay áo ngắn

áo váy ngắn
cùn cõn

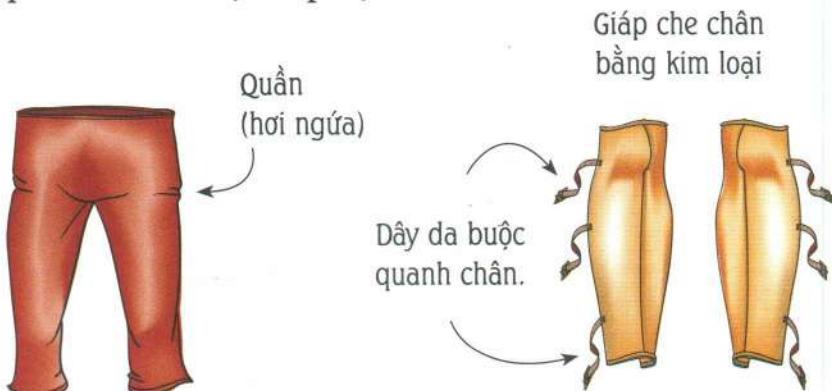

Đĩ nhiên 1 cái áo không thể bảo vệ bạn được, bạn cần mặc thêm một lớp áo trấn thủ với miếng lót da trên vai. Ngoài ra, bạn còn có 1 cái áo giáp để thay đổi, chiếc áo này được làm từ nhiều miếng kim loại nối với nhau bằng những mảnh da.

Những miếng sắt được xếp gối
lên nhau để bảo vệ tốt hơn.

Bên dưới là một chiếc quần ôm bằng len, dùng để chống lạnh. Giáp che ống chân rất có ích, nhưng chỉ dành cho các sĩ quan (để thể hiện cấp bậc).

Chiếc mũ không đảm bảo an toàn tuyệt đối vì có nhiều khoảng hở và nặng nề. (Hãy tưởng tượng như bạn đang đội một con gà béo phì bị đóng cứng trên đầu xem sao.)

Dây da buộc
dưới cằm

Dùng để bảo vệ hai bên má

Bên trong mũ được gắn đinh tán nên có lớp lót bằng vải lanh hoặc len. Chúng cần được thay đổi thường xuyên vì chất liệu này dễ bám bụi và mồ hôi sinh ra vi khuẩn.

Do thường phải trèo đèo vượt suối, bạn cần phải mang giày aka caligae. Chúng rất bền và thuận lợi cho việc hành quân, một năm bạn chỉ được nhận có ba đôi thôi nên hãy gìn giữ cẩn thận.

Với thiết kế này, bạn không cần phải đánh giày nhưng hãy xoa dầu lên đôi giày mới.

Đế được đóng với đinh mũ để hành quân trên địa hình gồ ghề và dễ dàng đi trên cỏ.

Đừng lo lắng nếu phải đi qua những nơi lạnh lẽo và ẩm thấp. Chẳng hạn khi đến vùng Britania tối tăm, nghèo nàn bạn sẽ nhận được đôi giày như thế này.

Khi hành quân hoặc đứng gác trong những đêm dài lạnh lẽo, bạn sẽ nhận được một chiếc áo choàng bằng len (dày gấp đôi cái chăn). Và thêm một cái khăn choàng cổ để trang phục không cọ xát với cổ.

Cuối cùng, bạn sẽ mang một cái đai, với những miếng da treo phía trước. Nó không tăng cường bảo vệ nhưng phát ra tiếng kêu khi bạn bước đi để mọi người biết bạn đang đến và tránh đường.

Treo gươm của
bạn ở đây

Những tấm da thừa có lẽ sẽ
làm bạn bớt ngượng ngùng
vì những chiếc áo ngắn!

Bạn có thể gắn
những huy
chương chiến
đấu lên đai nịt
của mình.

BẢO QUẢN QUÂN TRANG

Một phép cộng đơn giản:

1 cây giáo vẹo vọ + 2 chiếc dép luộm thuộm
= 1 chiến binh tồi

Trang phục của bạn trên thao trường không cần phải sáng bóng (trừ những lúc có mặt hoàng đế), nhưng nó phải bảo vệ được bạn trong khi chiến đấu. Kim loại dễ bị gỉ sét đặc biệt là tại các vùng đất ẩm ướt, vì vậy:

LUÔN TRA DẦU!

Để giữ cho các đồ vật làm bằng da bền và dẻo dai hơn. Dầu ô-liu hay mỡ động vật dùng rất tốt.

Để loại bỏ gỉ sét, hãy trộn một hỗn hợp cát và dầu hoặc mỡ rồi chà xát lên đồ vật đó.

CHƯƠNG IV

ĐỂ BẮT ĐẦU TRẬN CHIẾN!

Quân đội La Mã nổi tiếng với 2 điều: tàn bạo trong chiến đấu và nhất định không đầu hàng. Nhưng, trước khi cuộc chiến bắt đầu, có một số thủ thuật bạn cần biết để hạ gục quân địch mà không phí sức.

MƯU MẸO TRONG CHIẾN ĐẤU

I. ĐỨNG NGƯỢC HƯỚNG MẶT TRỜI

Tia nắng mặt trời sẽ làm
chói mắt đối phương.

II. CANH HƯỚNG GIÓ

Nếu gió thổi từ hướng của bạn, bụi sẽ bay vào mặt
quân địch, khiến chúng ho sắc sụa, chiến đấu loạn xạ,
và rối đội hình. Mũi tên bắn đi cũng sẽ bay xa hơn.

III. CHIẾM LẤY VỊ TRÍ THUẬN LỢI

Nếu cuộc chiến diễn
ra trên một ngọn đồi,
đội quân của bạn
phải chiếm vị trí trên
đỉnh đồi.

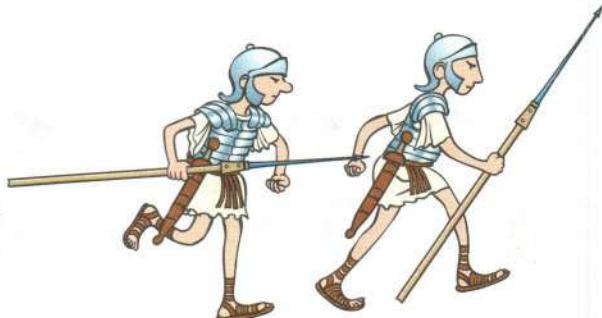
SÁCH LUỢC CHIẾN ĐẤU

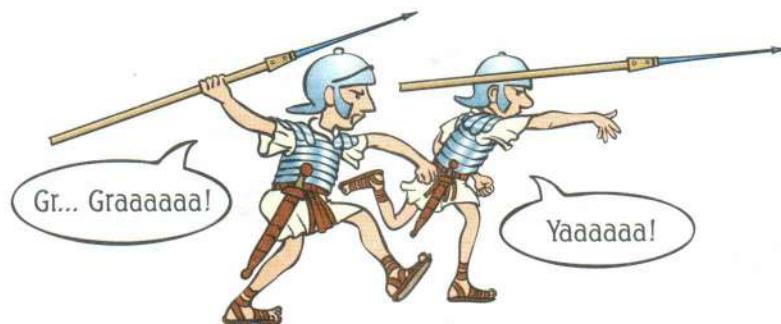
Áp dụng khi cuộc chiến bắt đầu:

I. QUẬT NGÃ KẺ THÙ TRƯỚC KHI CHÍNH BẠN BỊ HẠ GỤC

Để làm suy yếu
quân địch ngay
từ đầu, hãy âm
thầm và di chuyển
chậm rãi.

Khi lực lượng của bạn còn cách quân địch khoảng 15m,
ném lao và rút gươm tấn công, vừa chạy vừa hô to tiếng
thét xung trận.

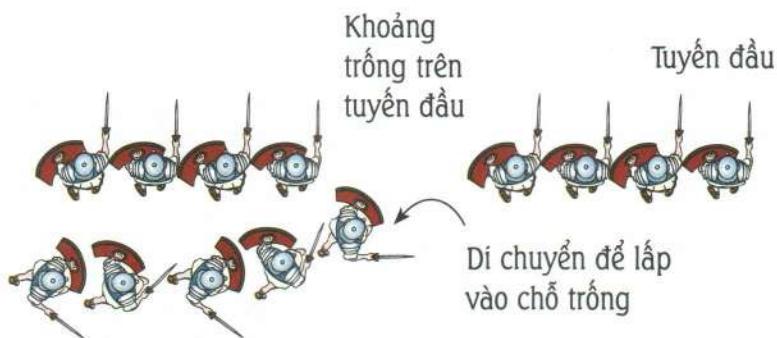

II. ĐÁNH GIÁP LÁ CÀ

Đừng để đối phương có cơ hội phá vỡ đội hình và nếu chúng không thoát khỏi sự tấn công kinh hoàng của bạn, hãy đánh nhau tay đôi với chúng.

III. SỬ DỤNG ĐỘI HÌNH CHIẾN ĐẤU

ĐỘI HÌNH RĂNG CUA: xếp một đơn vị ngay sau tuyến đầu, để họ có thể di chuyển lấp vào mọi chỗ trống trong đội

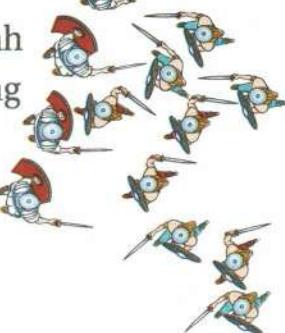

ĐỘI HÌNH MŨI NHỌN:

Đội hình tam giác với một người lính đứng đầu. Lao thẳng vào đối phương và sau đó tản ra.

Cách tấn công khéo léo này khiến quân địch không có khoảng trống để giãn quân và hãy đương đầu với chúng vì những thanh kiếm công kềnh không dễ sử dụng vào lúc này.

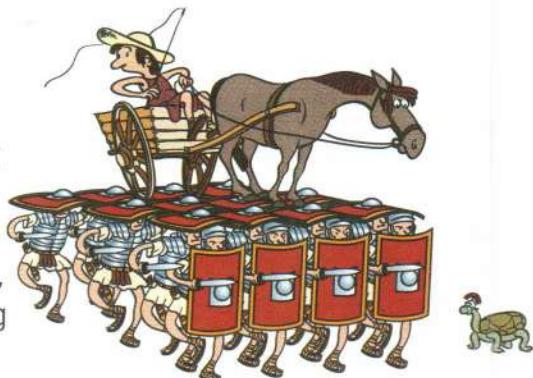
ĐỘI HÌNH VÒNG TRÒN:
 Thế phòng ngự và là
 phương sách cuối cùng.
 Đội hình này chỉ sử dụng
 nếu quân số địch hoàn
 toàn áp đảo.

Cho dù biết sẽ thua trận nhưng bạn cũng phải chiến đấu hết sức mình.

ĐỘI HÌNH MAI RÙA:

Sắp thành hình chữ nhật, đưa những chiếc khiên lên trên đầu hoặc phía trước nếu bạn đứng ở hàng đầu. Một hàng rào không thể xuyên
 thủng được thiết lập và đặc biệt hữu dụng trong lúc bị bao vây (xem trang 52-53).

Đội hình mai rùa rất chắc chắn, đền nổi một chiếc xe ngựa cũng có thể chạy bên trên nó

CHẠM TRÁN: Đơn giản

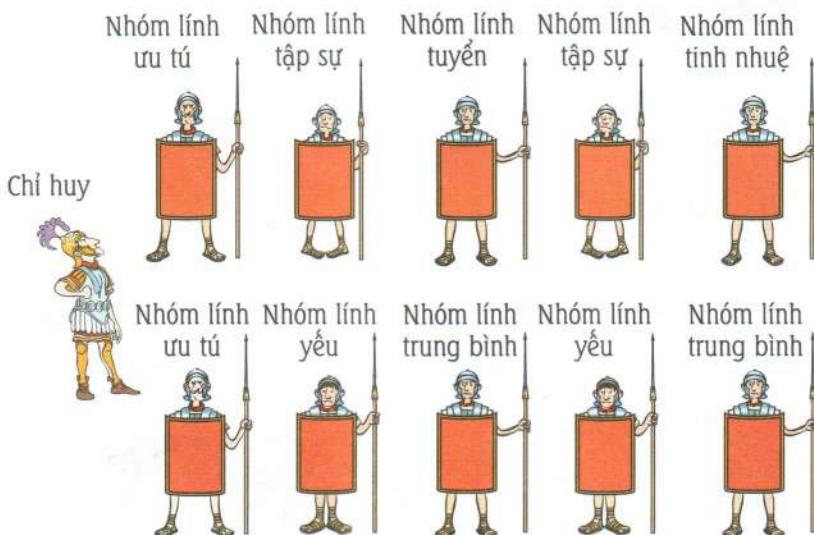
chỉ là mở rộng khoảng cách giữa các hàng, tạo cho bạn phạm vi hoạt động rộng hơn khi chiến đấu – nhưng nó cũng tạo cơ hội để quân địch dễ dàng trốn thoát.

IV. TRẬT TỰ CHIẾN ĐẤU

Mỗi người có một vị trí trong hàng ngũ, hãy sắp xếp khéo léo để những người mạnh có thể hỗ trợ người yếu. Dưới đây là một trong các đội hình chiến đấu tiêu biểu.

2 hàng

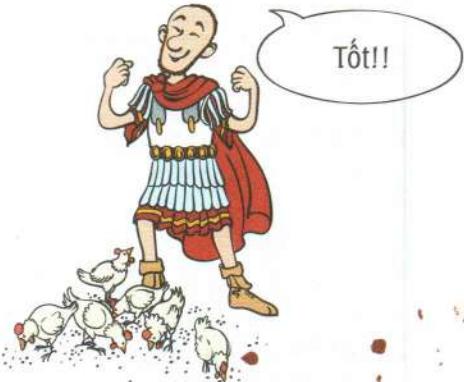

Tuyển đầu

Dĩ nhiên, tất cả những điều trên chưa chắc đã hữu dụng nếu các vị thần không ở bên cạnh bạn. Những người chỉ huy nên lưu ý đến các điềm báo trước khi phát lệnh tấn công. Một vài dấu hiệu cho thấy bạn cần đề phòng những gì trong tương lai.

* Cho mấy con gà thiêng ăn (nếu chúng ăn thì hãy tấn công)

* Xem xét bộ lòng của các con vật (công việc của các nhà tiên tri)

* Trông thấy một con đại bàng bay trên trời (có thể là điềm tốt hoặc xấu)

Bạn có thể dâng tế phẩm và cầu xin sự trợ giúp của thần Mars.

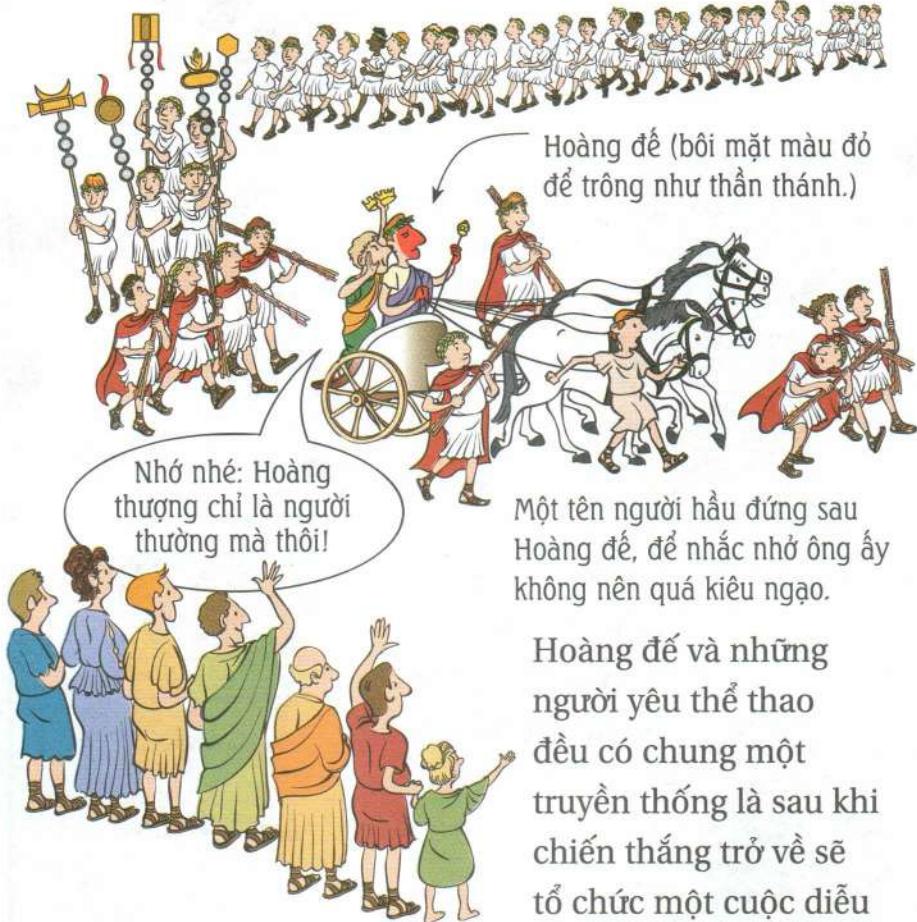

DIỄU HÀNH CHIẾN THẮNG

Những người khuân vác biểu
tượng đi sau các chỉ huy

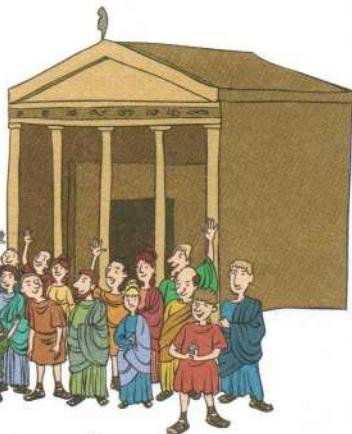
Cuối cùng (và tép riu
nhất), chính là bạn

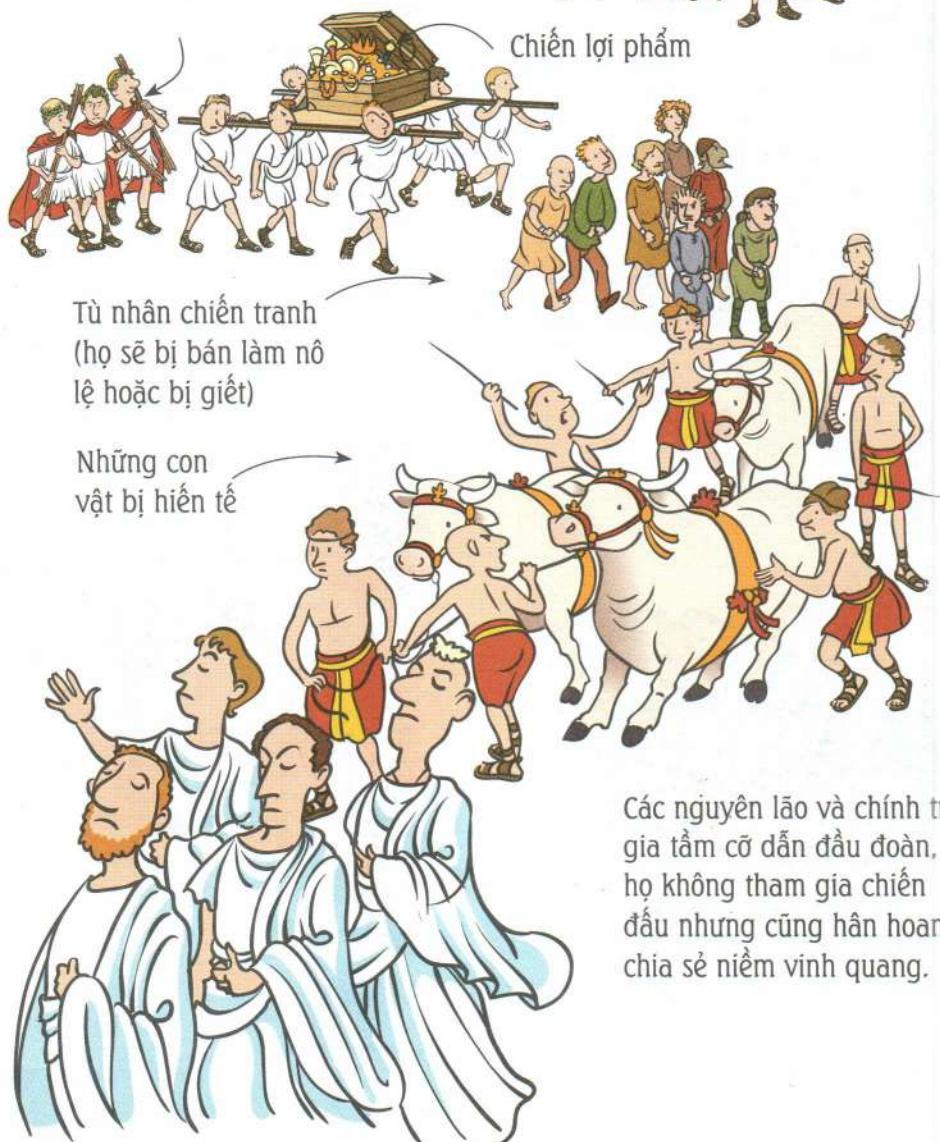
hành đầy vinh quang. Đây là cơ hội để mọi người cùng tận hưởng 15 phút huy hoàng và uống rượu mừng. Hãy thoải mái và hét to những câu chế nhạo Hoàng đế, lúc ông ta hướng mắt về phía đám đông. Người La Mã cho rằng việc này sẽ đem lại may mắn.

Hoàng đế và những người yêu thể thao đều có chung một truyền thống là sau khi chiến thắng trở về sẽ tổ chức một cuộc diễu

Đám đông tung hô (không nói
những lời gây tổn thương, hoặc
đụng chạm đến nỗi đau mắt mát.)

12 vệ sỹ cầm
gậy (biểu
tượng của
quyền lực)

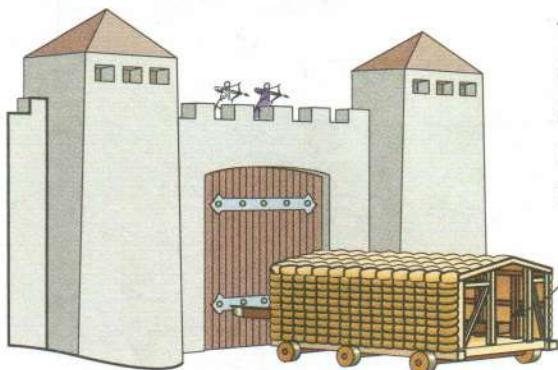

BAO VÂY

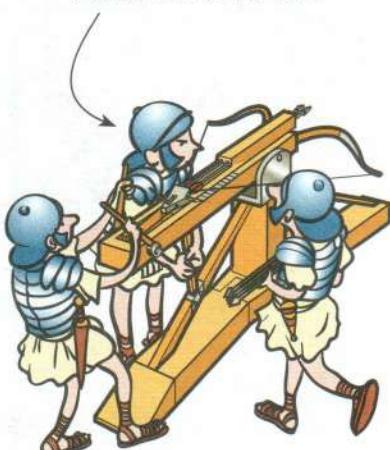

Đĩ nhiên, không phải lúc nào bạn cũng giáp mặt với quân địch trên chiến trường. Thỉnh thoảng chúng sẽ mai phục và cố thủ trong thị trấn. Chặn đứng nguồn lương thực là một phương án lỗi thời, nhờ các phát minh hữu ích của người Hy Lạp cổ đại.

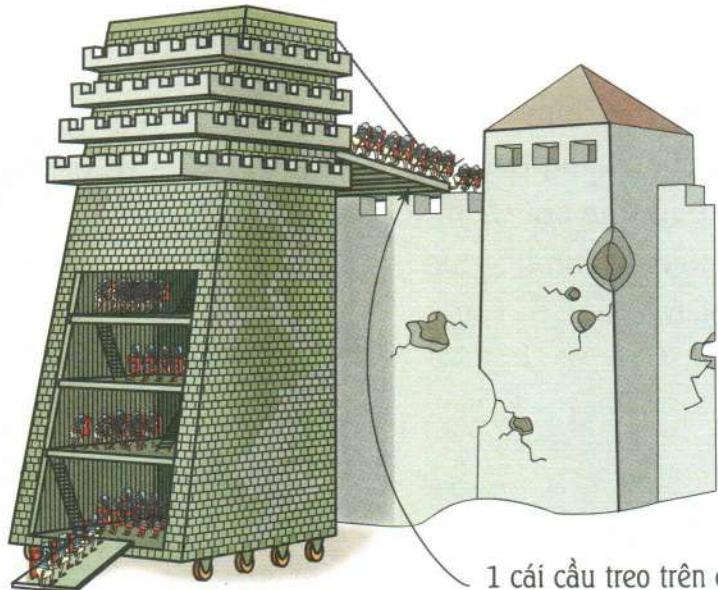
THANH ĐÒN GỖ: Một cách đơn giản nhưng hiệu quả để phá vỡ tường thành, bên trong có một thân cây được treo bằng các dây thừng.

CUNG TÊN CƠ HỌC: Lớn và cồng kềnh nhưng có thể bắn 2 mũi tên 1 lần.

MÁY BẮN TÊN "BÒ CẠP": dùng để bắn tên, chính xác chết người.

1 cái cầu treo trên đỉnh để binh lính thoát ra ngoài.

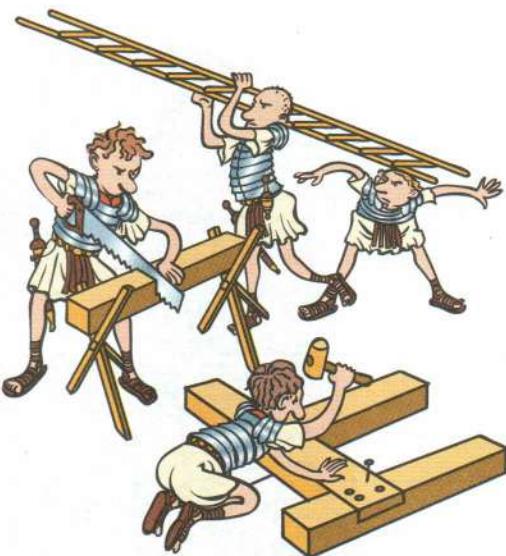
THÁP VÂY: một tòa tháp cao được thiết kế đơn giản nhưng tài tình. Nó mang hàng tá binh sĩ bên dưới leo lên đỉnh tường.

MÁY BẮN ĐÁ
“LỪA HOANG”:
quá to khi sử dụng trên chiến trường, nó có thể ném những khối đá xa hơn 300m

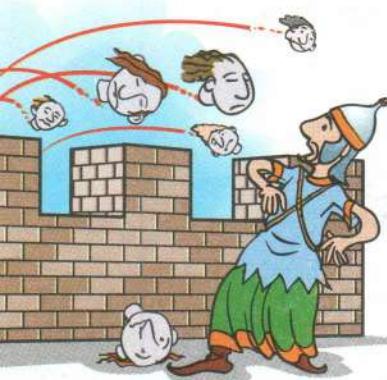
LÀM MỘC?

... trước khi có thể sử dụng các công cụ này, bạn cần phải chế tạo chúng từ những nơi cách xa thành phố để tránh hỏa lực của quân địch.

BẠN THỦ ĐOẠN CƠ NÀO?

Cố gắng gây sức ép lên quân thù bằng cách:

- (i) quăng đầu những tên gián điệp qua bờ thành;
- (ii) đào 1 cái hào thứ 2 và bức tường xung quanh cái đang có sẵn. Điều này không chỉ giúp cầm chân quân địch mà nó nhở quân phản loạn rằng chúng đang bị kẹt trong bẫy.

HẬU QUẢ

Một khi đã phá hủy thành công, mọi việc đã xong xuôi chỉ còn chờ đợi tiếng reo hò (thảm sát và cướp bóc). Chỉ huy của bạn sẽ cho kẻ địch cơ hội đầu hàng trước khi tấn công. Sau lần tông cửa đầu tiên, nếu chúng vẫn ngoan cố: KHÔNG CẦN NHÂN TÙ! Không chỉ trừng phạt chúng, bạn còn gián tiếp cảnh báo những thành phố khác cũng chưa chịu đầu hàng.

CHƯƠNG V

DOANH TRẠI, PHÁO ĐÀI VÀ TƯỜNG THÀNH HADRIAN

Để bảo vệ một đế quốc to lớn, bạn có thể được điều động đi đến bất cứ đâu từ Syria (nóng nực) đến Britannia (không có mô tê gì cả). Nhưng bạn sẽ có cảm giác quen thuộc như ở nhà vì các pháo đài và doanh trại được xây dựng theo mô hình tương tự nhau.

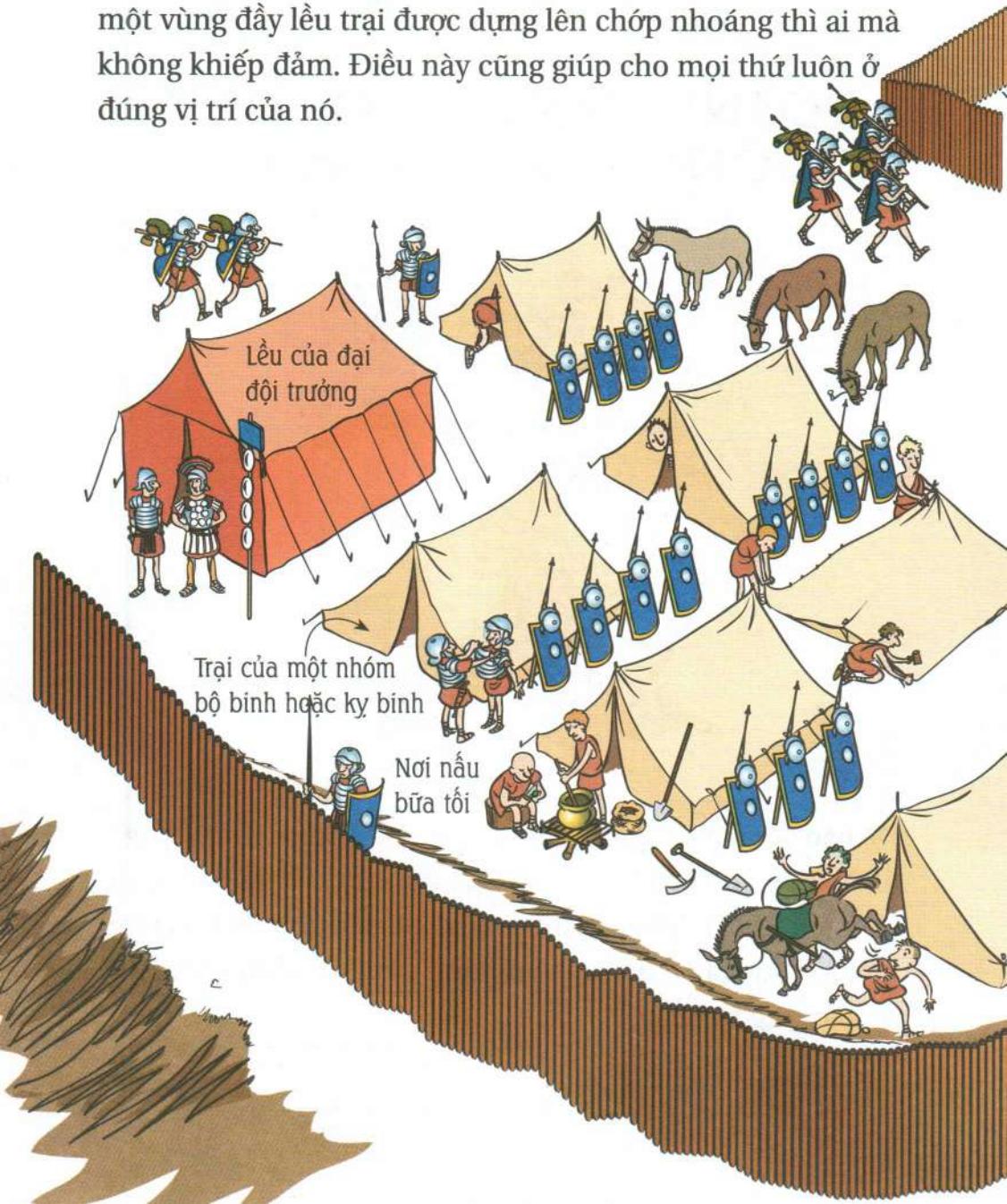
DỰNG TRẠI

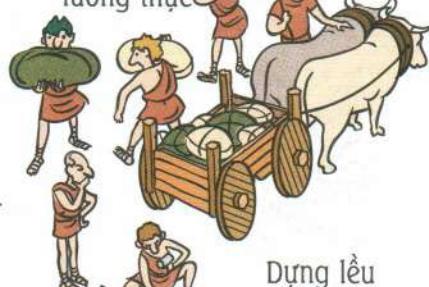
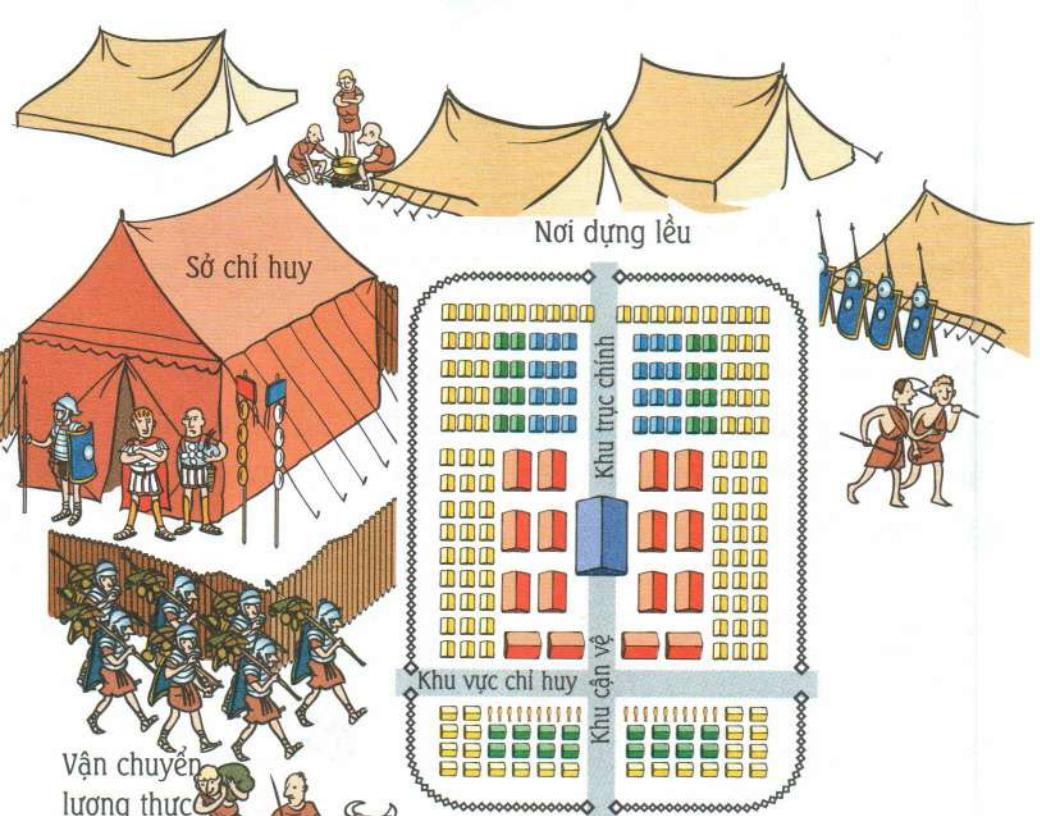

Doanh trại được dựng nên với 2 mục tiêu:

(i) giữ an toàn cho bạn

(ii) gây ấn tượng mạnh với quân địch. Khi nhìn thấy một vùng đầy lều trại được dựng lên chớp nhoáng thì ai mà không khiếp đảm. Điều này cũng giúp cho mọi thứ luôn ở đúng vị trí của nó.

Chú thích:

- Lính quân đoàn
- Trụ sở Quân đoàn trưởng
- Trợ quân
- Ngựa và la
- Kỵ binh
- Sĩ quan
- Hàng rào

Bạn sẽ đào 1 cái hào xung quanh ở bên ngoài hàng rào và cắm cọc để ngăn chăn những vị khách không mời mà đến.

CÔN QUÊN GÌ KHÔNG NÀO?

Những tấm lều được tải trên xe chở quân nhu hay trên những con la. Bạn sẽ phải mang vác những thứ khác. Để đảm bảo là mình không để quên bất cứ thứ gì, hãy xem danh sách bên dưới:

DANH SÁCH HÀNH LÝ

QUÂN PHỤC

VŨ KHÍ

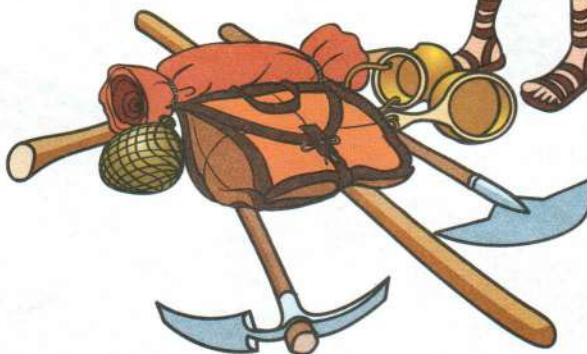
NỒI VÀ CHẢO

THỰC PHẨM

ĐỒ NGỦ

ĐỒ CÁ NHÂN

2 CÁI CỌC LÀM HÀNG RÀO

PHÁO ĐÀI BIÊN GIỚI

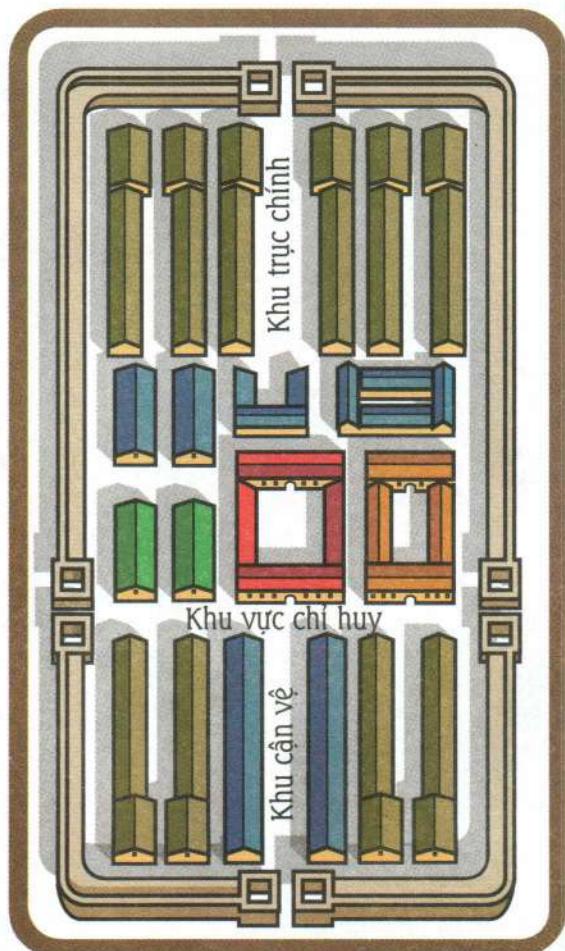

Khi không di chuyển nữa, bạn sẽ sống cố định ở một nơi trên biên giới lãnh thổ. Các pháo đài được thiết kế khá giống các doanh trại, mặc dù có thêm những thứ khác như chuồng ngựa, kho thực phẩm, phân xưởng, nhà xí, nhà tắm, tiệm bánh và bệnh viện.

Thiết kế của pháo đài
với sức chứa 800 người

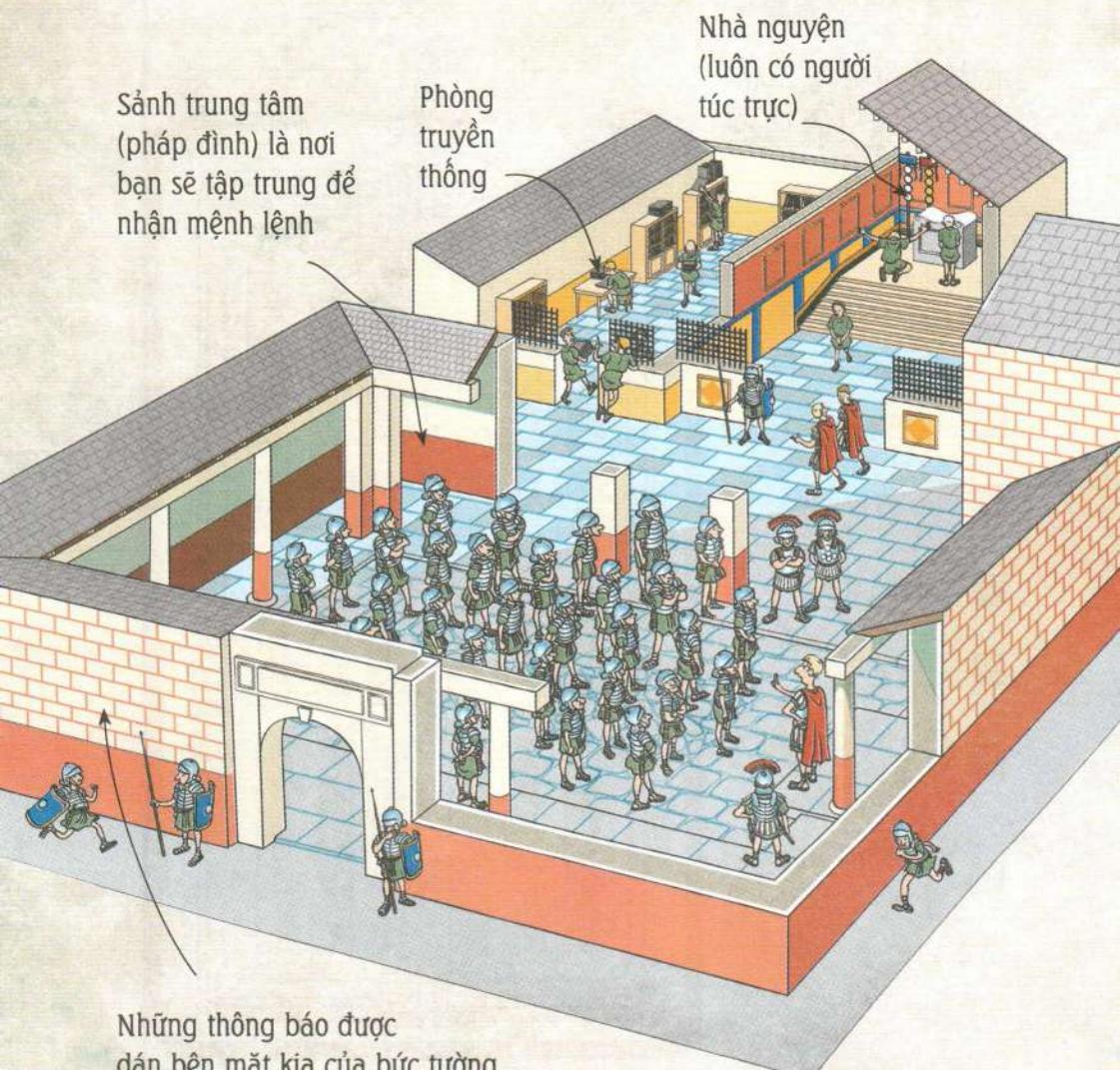
Chú thích:

- [H] Hào
- [T] Thành lũy
- [Tr] Trụ sở chính
- [D] Doanh trại
- [S] Sở chỉ huy
- [C] Cửa hàng thực phẩm
- [P] Các phân xưởng và bệnh viện

DẠO QUANH PHÁO ĐÀI: TỔNG HÀNH DINH QUÂN ĐỘI

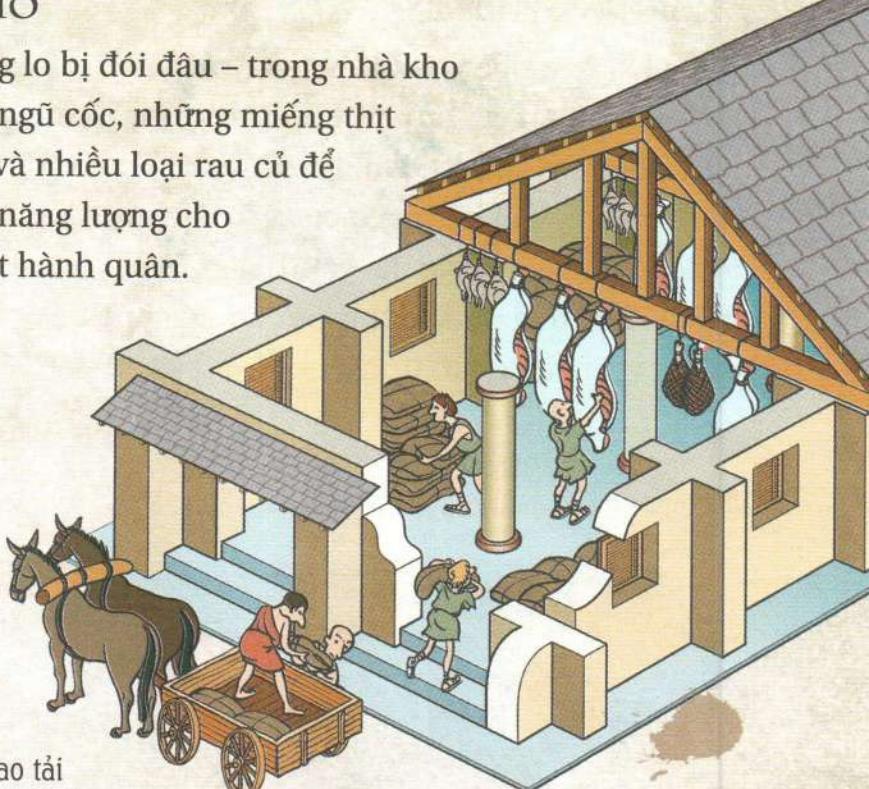
Trụ sở chính là cơ quan đầu não và là nơi lưu trữ của doanh trại. Những thứ quý giá nhất được chứa ở đây: biểu tượng của quân đoàn, một bức tượng bán thân của Hoàng đế, và tiền lương của bạn.

Những thông báo được dán bên mặt kia của bức tường.
Nhớ để mắt đến những thông báo quan trọng, như việc thanh tra chặng hạn.

NHÀ KHO

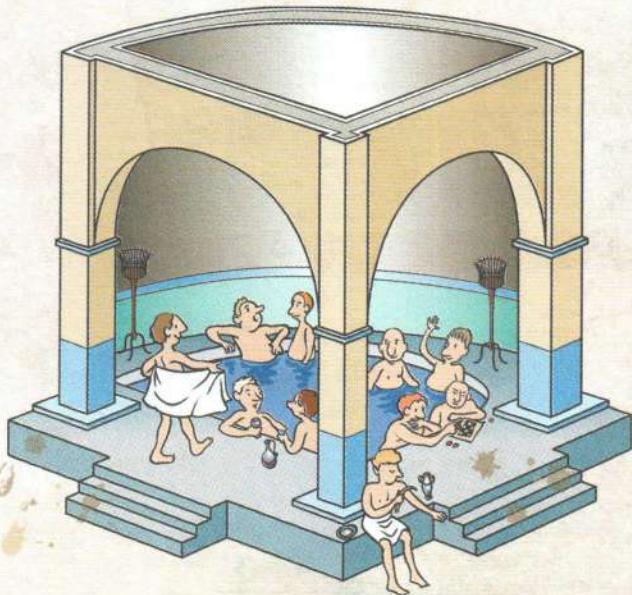
Bạn không lo bị đói đâu – trong nhà kho
chứa đầy ngũ cốc, những miếng thịt
khổng lồ và nhiều loại rau củ để
cung cấp năng lượng cho
những đợt hành quân.

Dỡ những bao tải
ngũ cốc khỏi xe thồ

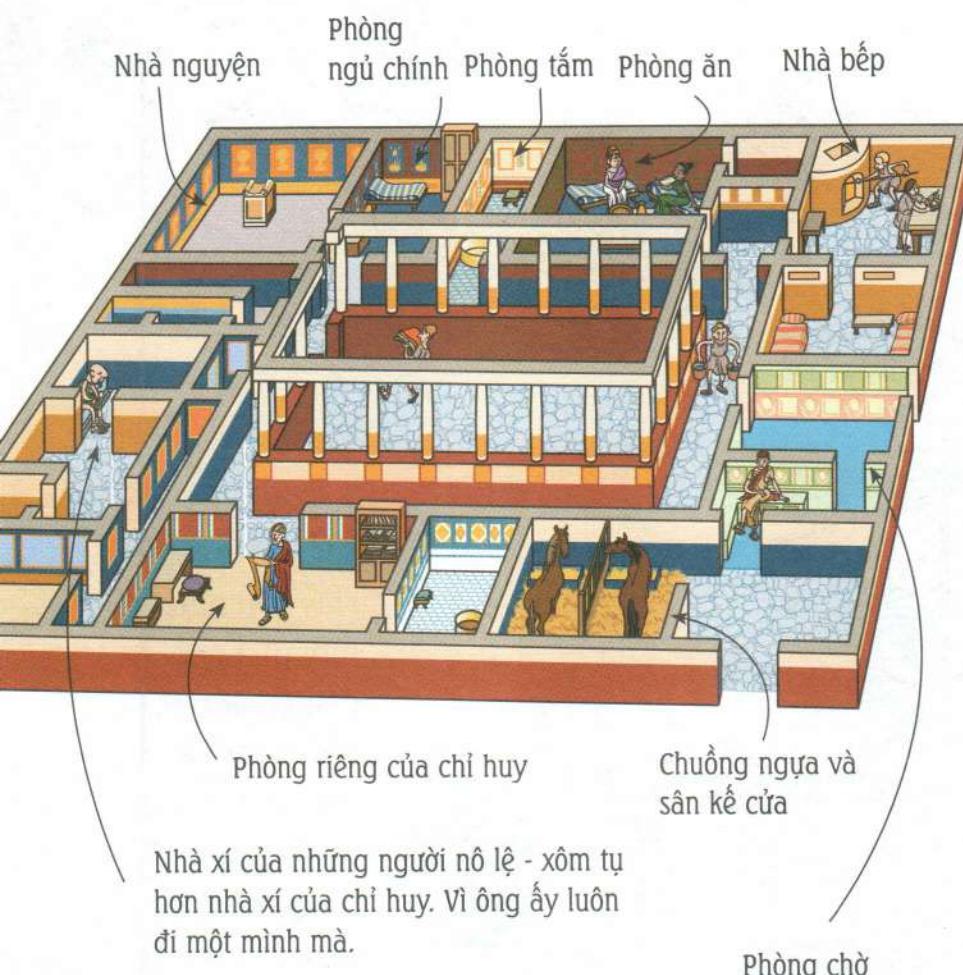
PHÒNG TẮM

Hãy yên tâm là
mỗi pháo đài
đều có bồn tắm
tiện nghi để
binh sĩ tắm táp
thoải mái và
thư giãn cùng
bạn bè.

NHÀ CỦA CHỈ HUY

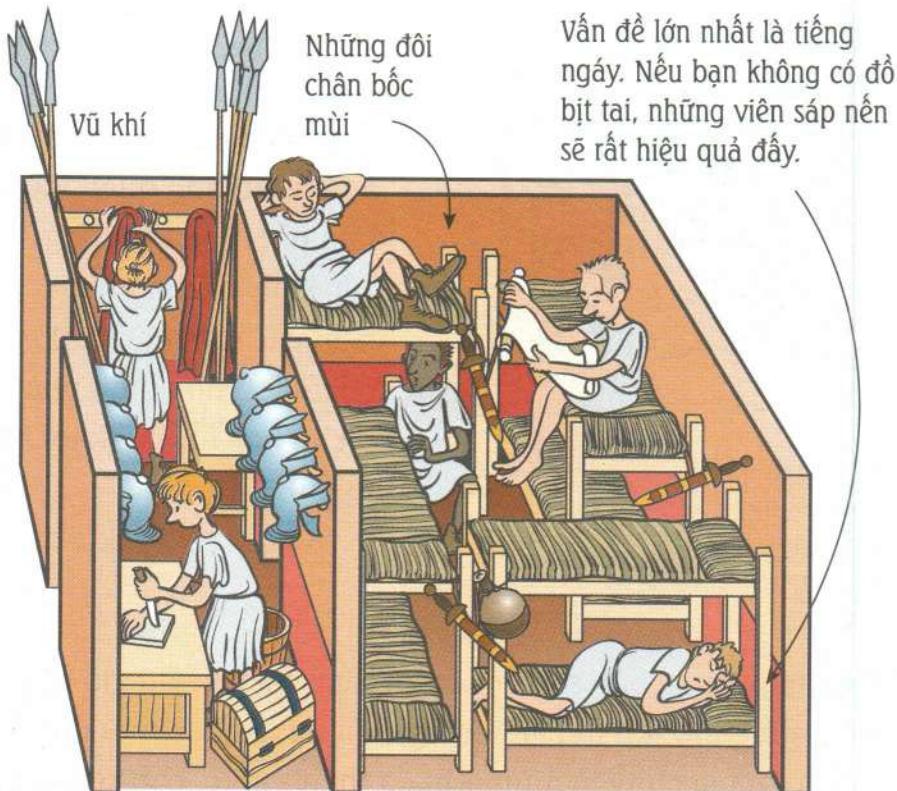
Trong khi bạn phải ép mình nằm trong những doanh trại nhỏ bé, sĩ quan chỉ huy cùng với vợ và gia đình (ông ấy được phép mang họ theo), thì lại được ở nơi rộng rãi hơn. Trên thực tế, hầu hết nơi ở của các chỉ huy được xây dựng dễ dàng hơn các pháo đài gấp 10 lần. Đây là dinh thự của ông ấy, nó cũng được dùng làm nơi tổ chức tiệc và tiếp đãi những vị khách quan trọng.

MÁI NHÀ ẤM CỨNG?

Không gian sống của bạn đơn giản hơn nhưng ít nhất nó cũng không bị dột khi trời mưa (không giống như lều trại). Mỗi tiểu đội chia nhau ở trong 2 dây trại nhỏ hẹp và dài.

Phòng sau là nơi để ngủ nghỉ, với vũ khí đặt ngay trước mặt. Bạn sẽ có một lò than nhỏ để sưởi ấm nếu ở những vùng đất lạnh lẽo.

CUỘC SỐNG TẠI PHÁO ĐÀI

Sẽ không có nhiều thời gian để bạn ngủ nghỉ đâu. Ngay khi có tiếng keng lúc bình minh, bạn phải dậy và bắt đầu làm việc chăm chỉ. Vấn đề ở đây:

BẠN CHỈ LÀ LÍNH QUÈN HAY THUỘC DIỆN MIỀN TRÙ?

Những người vô công rỗi nghề sẽ phụ trách luôn việc cọ nhà xí.

Khi mới nhập ngũ, bạn chỉ là một tên lính quèn luôn đảm nhận những công việc kinh khủng nhất: canh gác (nhàm chán), lau dọn nhà tắm, nhà kho hay nhà xí (khỏi nói nhiều).

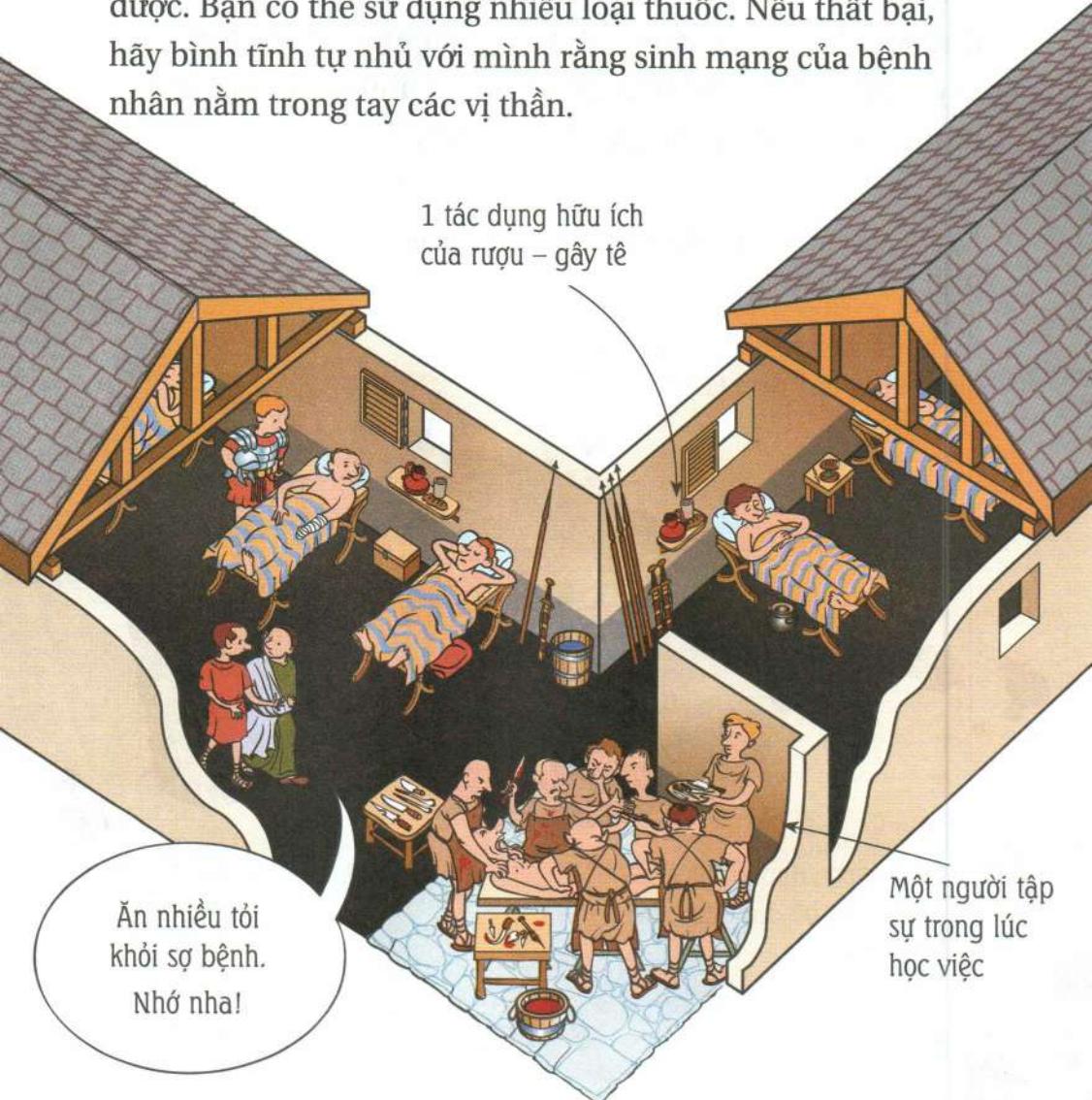
Nếu may mắn, bạn sẽ được cử đi tuần tra hay giữ gìn trật tự, nhưng tốt hơn hết là học lấy một nghề hoặc trau dồi một kỹ năng chuyên môn. Khi đã thành thục, bạn sẽ thoát khỏi những công việc dơ bẩn để trở thành một quân nhân, thợ rèn, kỹ sư, văn thư hay bác sĩ thú y.

BÁC SĨ QUÂN Y

Nếu bạn không ngất xỉu khi thấy máu (nếu có thì bạn gia nhập quân đội làm gì vậy nhỉ?) bạn có thể trở thành một bác sĩ quân y. Bệnh viện quân y là nơi người La Mã nghiên cứu dược liệu. Không khó lăm đâm, vì việc chữa trị rất đơn giản (nhưng hiệu quả).

Công việc chủ yếu của bác sĩ là cố định xương bị gãy hoặc là cắt bỏ chi nếu vết thương quá nặng, không thể chữa trị được. Bạn có thể sử dụng nhiều loại thuốc. Nếu thất bại, hãy bình tĩnh tự nhủ với mình rằng sinh mạng của bệnh nhân nằm trong tay các vị thần.

1 tác dụng hữu ích
của rượu – gây tê

Ăn nhiều tỏi
khỏi sợ bệnh.
Nhớ nha!

Một người tập
sự trong lúc
học việc

ĐƯỜNG NÀO CŨNG DẪN ĐẾN LA MÃ...

...và hầu hết được xây dựng bởi quân đội. Để phục vụ cho cuộc sống rày đây mai đó, các binh sĩ được đào tạo như một kỹ sư, thợ đá hay thợ mộc. Quân đội đã tạo nên nhiều công trình xây dựng ở những nơi họ đi qua.

Đặc biệt, những con đường chủ yếu cho quân đội đi lại không dùng để vận chuyển hay thương mại. Nhiều vùng trong lãnh thổ quá lạc hậu đến nỗi không có được một con đường mòn. (Cũng giống như ống dẫn mang nước sạch vậy - quên chúng đi. Bạn chỉ có thể tự nhủ là những người mông muội chẳng bao giờ tắm rửa cả).

Bạn sẽ phải phá đá và đào nền cả ngày khi làm công việc mở đường.

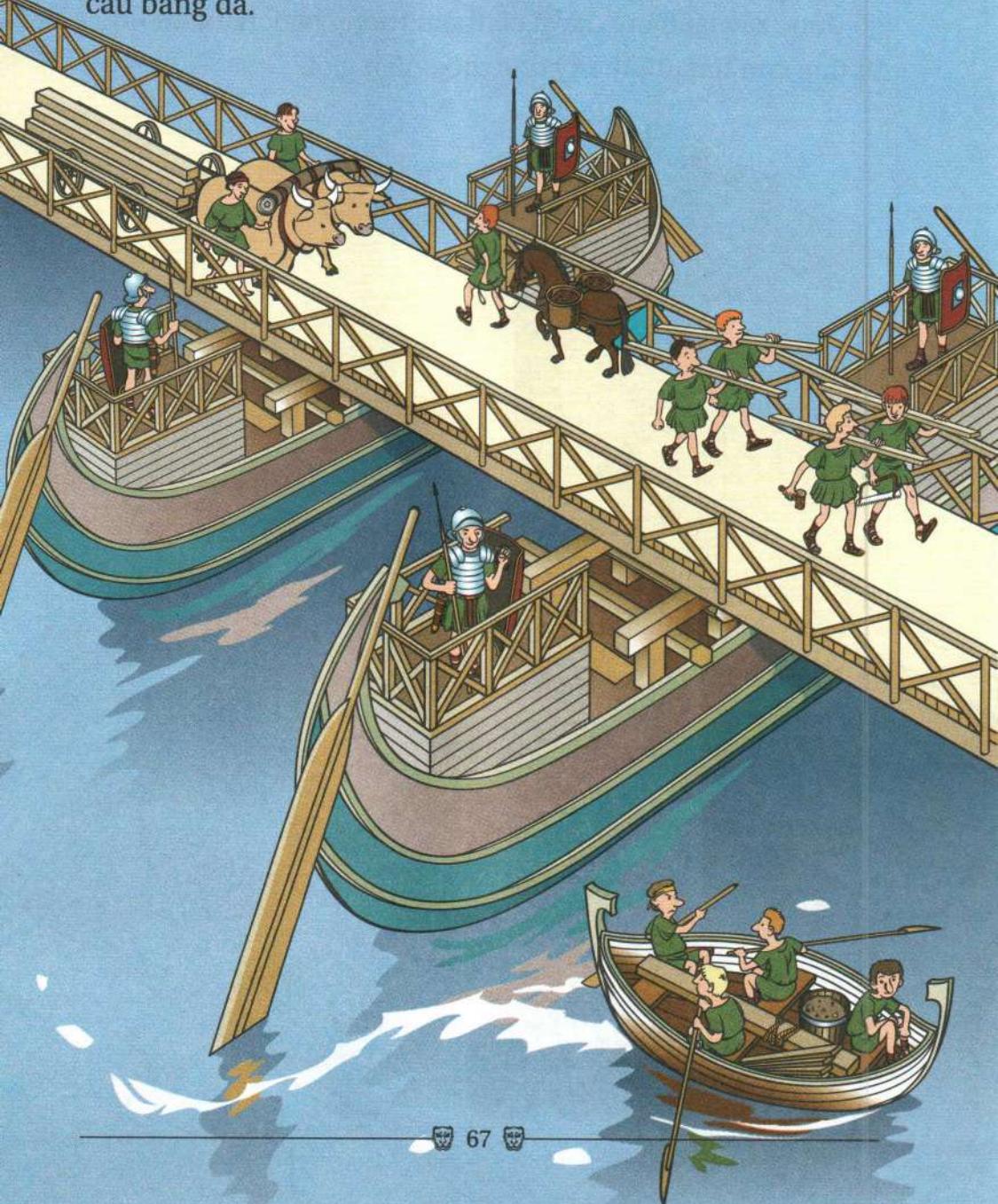
Cảnh báo: bạn sẽ phải thi công cứ mỗi 3 ngày là 1 dặm (1.000 bước chân) đấy.

Những con đường được xây dựng trên bờ đất giữa hai hào nước.

Đặt đá lót vào vị trí

Khi hành quân đến một con sông, binh lính sẽ xây một cây cầu bắc ngang qua đó. Có 2 sự lựa chọn. Cầu phao làm bằng gỗ, chịu lực trên thuyền lớn của đoàn quân, có thể xây trong vài ngày. Còn nếu không có gì gấp gáp, hãy xây cầu bằng đá.

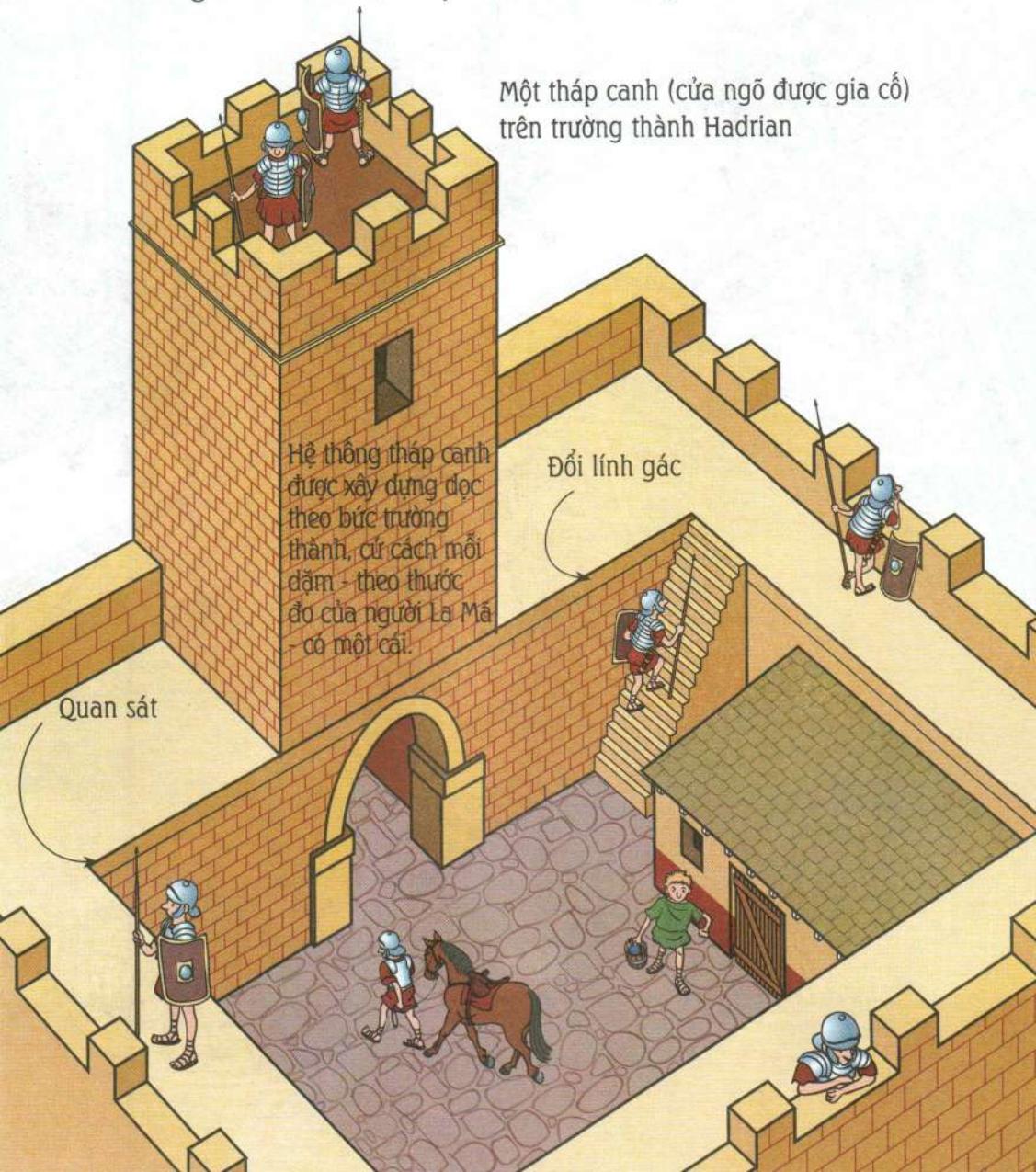

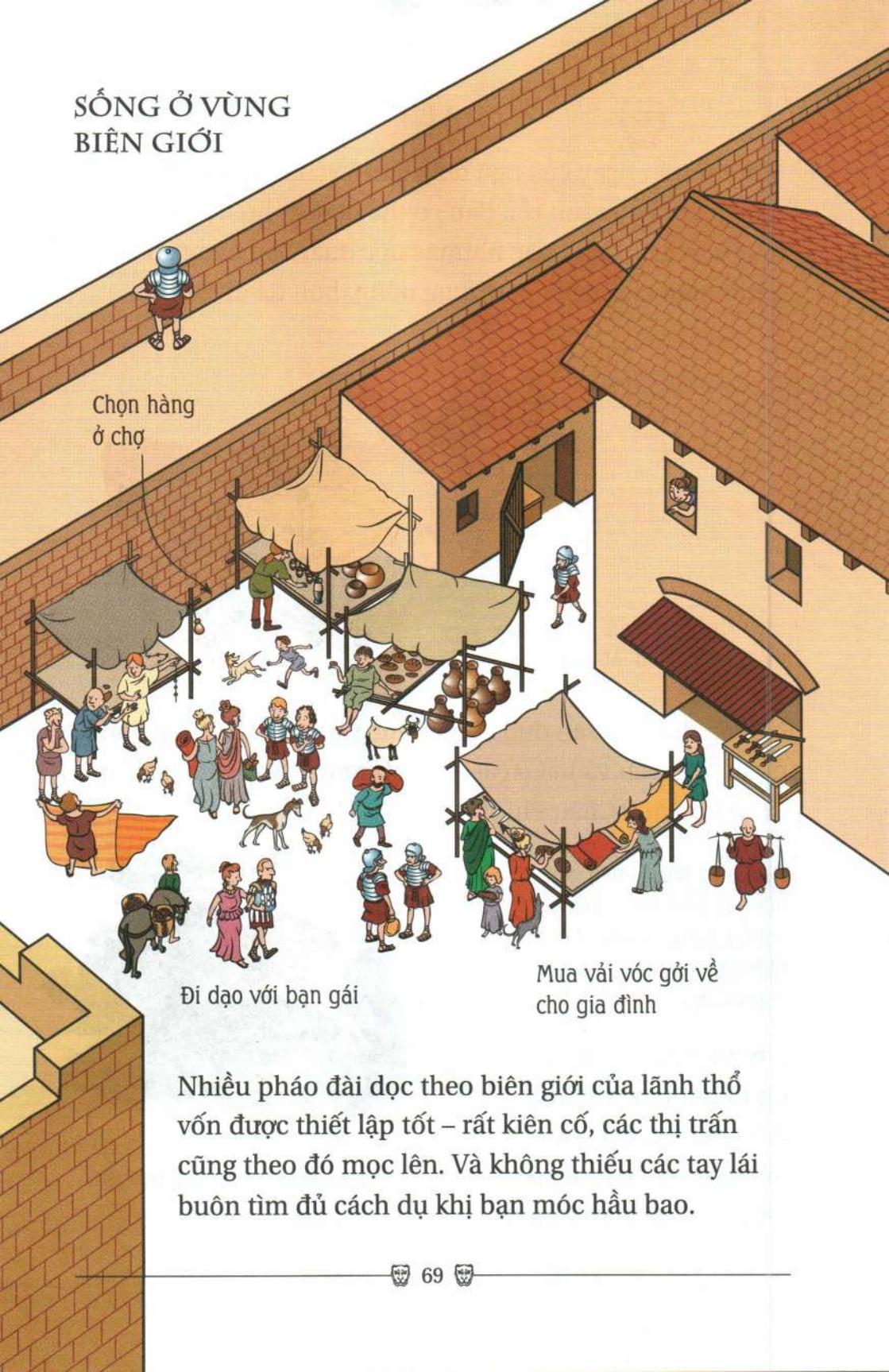
XÂY DỰNG ĐỒN BIÊN PHÒNG

Bạn có thể mất nhiều thời gian cho việc này. Hoàng đế Hadrian tự nhận thấy bờ cõi đã đủ lớn nên chấm dứt việc bành trướng lãnh thổ. Nhưng ngài muốn các pháo đài bằng gỗ được xây lại bằng đá và có thêm tường bao, hàng rào, những con hào được xây dọc theo biên giới.

SỐNG Ở VÙNG BIÊN GIỚI

Nhiều pháo đài dọc theo biên giới của lãnh thổ vốn được thiết lập tốt – rất kiên cố, các thị trấn cũng theo đó mọc lên. Và không thiếu các tay lái buôn tìm đủ cách dụ khị bạn móc hầu bao.

GIẢI TRÍ

Một thị trấn ngay cửa ngõ biên giới sẽ cực kỳ hữu ích những khi bạn rảnh rỗi. Bạn có thể đi dạo, hò hét cổ vũ một trận giác đấu hoặc những cuộc đua. Bạn cũng có thể mượn một chú ngựa đến vùng nông thôn để đi săn.

Những thú bạn săn được tùy thuộc vào nơi bạn đang đóng quân. Săn gấu và nai ở các tỉnh phương bắc; hoặc báo, sư tử và lợn lòi ở Châu Phi

Đây là cơ hội để bạn gần gũi hơn với những loài động vật mà trước kia chỉ được nhìn thấy ở đại hí trường Colosseum.

Nhưng nếu những trò đó tiêu tốn quá nhiều năng lượng, hãy thử tìm đến một rạp hát địa phương, nơi người ta sử dụng máu giả và đầy tiếng cười rôm rả.

BẠN SẮP ĐƯỢC ĐIỀU ĐỘNG SANG NƯỚC KHÁC?

Đừng hoang mang nếu phải đóng quân ở một nơi xa xôi.
Hãy làm theo những phương pháp dưới đây để khiến nơi ở mới trở nên thú vị hơn.

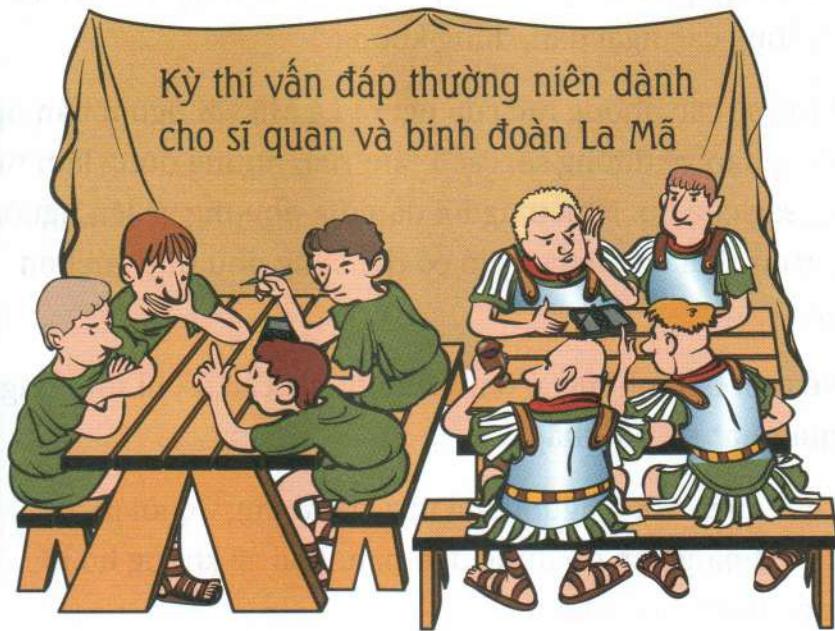
- * Tìm hiểu về các vị thần bản xứ và đừng quên dâng những lời cầu nguyện cũng như tế phẩm. Bạn không muốn làm mất lòng các ngài đâu, đúng không.
- * Chia sẻ các phong tục của người La Mã với người bản địa chẳng hạn về đường sá, cách tắm rửa, nhưng đừng làm mất bản sắc của họ. Nhiều người dân địa phương vẽ lên người họ trước khi chiến đấu. Nó có thể cũng phù hợp với bạn đấy.
- * Về thời tiết, những gì bạn cần nhớ là: Châu Phi thì nóng, Britannia* thì ẩm thấp.
- * Làm quen với 1 người đưa thư, để những người thân thỉnh thoảng gửi đồ dùng đến bạn. Bạn sẽ không bỏ lỡ nhiều thứ ở quê nhà.
- * Sẵn sàng học tiếng địa phương. Biết đâu bạn sẽ ở đấy tới 25 năm thì sao.
- * Phân biệt những người bản xứ thân thiện và không thân thiện (hầu hết là những người bên kia biên giới).

* Đảo Anh

CHƯƠNG 6

TÀI LIỆU THAM KHẢO BỎ TÚI

Tóm lược lại những câu hỏi hóc búa mà các vị sĩ quan tinh ranh có thể hỏi bạn. Bao gồm lịch sử quân đội, các chiến thuật quân sự, và kết thúc bằng một bản đồ của đế quốc - để bạn có thể biết rõ kẻ thù của bạn đến từ đâu.

LỊCH SỬ QUÂN ĐỘI

(Đã lược bỏ một vài chi tiết nhảm chán)

Sức mạnh to lớn của quân đội La Mã cổ đại hoàn toàn nhờ vào vô số các trận đánh của họ. Cần nói thêm rằng, khi nền cộng hòa còn non trẻ, La Mã hầu như không có một đội quân bài bản nào cả.

Năm 510 TCN: Các chiến binh là những người sở hữu đất đai (chủ yếu là nông dân). Các cuộc chiến xảy ra ở gần Rome và diễn ra rất chóng vánh.

Năm 396 TCN: Các chiến binh lần đầu tiên được trả lương.

Năm 340 TCN: Các trận chiến vượt ra khỏi thành Rome. Điều này có nghĩa là những chiến binh nông dân phải rời xa nông trại của họ lâu hơn. Thế nhưng người lính vẫn quen thuộc với cày cuốc hơn là thanh kiếm, chỉ những người giàu có mới đủ khả năng tậu vũ khí và trang phục bảo hộ.

ÜỀ CƠ BẢN, QUÂN ĐỘI THỜI ĐÓ LÀ MỘT ĐÁM Ô HỌP

387 TCN: Những người Gaul từ phía bắc Châu Âu tấn công và xâm chiếm La Mã.

350 TCN: Quân đội nỗ lực đoàn kết với nhau.

343 – 290 TCN: Người Samnite, một bộ tộc ở Trung Ý, nhận thấy La Mã đang trở nên hùng mạnh, 3 cuộc chiến giữa hai phe đã nổ ra sau đó. La Mã cũng đánh bại một liên minh của các thành phố Latin.

280 – 275 TCN: Cuộc chiến Pyrrhic - chiến đấu với đội quân được lãnh đạo bởi vua Pyrrhus ở miền bắc Hy Lạp từ một thành phố ở Hy Lạp cho đến Ý.

264 TCN: Cuộc chiến Punic nổi tiếng – bắt đầu từ thành Carthage trên bờ biển Bắc Phi.

264 – 241 TCN: Cuộc chiến Punic lần thứ nhất, đánh dấu việc xây dựng lực lượng hải quân.

QUÂN ĐỘI HỌC CÁCH CHIẾN ĐẤU TRÊN BIỂN

218-201 TCN: Cuộc chiến Punic lần 2 được khơi mào bởi Hannibal, vị tướng cai trị vùng Carthage của Tây Ban Nha. Hannibal dẫn đầu một đội quân gồm 35.000 người và 37 con voi vượt qua dãy núi Alps. Bị bất ngờ, quân đội La Mã thất bại thảm hại. Hannibal giành thắng lợi trong rất nhiều trận đánh.

CÁC VỊ TƯỚNG LA MÃ BẮT ĐẦU HỌC HỎI HANNIBAL

Hannibal cuối cùng cũng bị đánh bại bởi Scipio, một chỉ huy của La Mã vào năm 202 TCN.

149-146 TCN: Cuộc chiến Punic lần thứ 3 – Carthage bị tiêu diệt.

107 TCN: Marius, một chiến binh và là chính trị gia, trở thành người lãnh đạo đế quốc La Mã, ông liền đề xuất những cải cách quân đội:

- * Ai cũng có thể tham gia.
- * Các chiến binh sử dụng cùng một loại vũ khí và được huấn luyện như nhau.
- * Quân đội mang theo những trang thiết bị riêng để họ có thể di chuyển nhanh hơn.
- * Binh đoàn La Mã được tổ chức thành 10 đội quân.
- * Đại bàng trở thành biểu tượng duy nhất của binh đoàn La Mã.

QUÂN ĐỘI ĐƯỢC ĐỊNH HÌNH CHO ĐẾN NGÀY HÔM NAY

88 TCN: Sulla, một cựu trung úy của Marius, được bầu làm chấp chính La Mã và gây chiến với Mithridates, vua của Tiểu Á. Marius được lệnh lãnh đạo quân đội. Sulla điên cuồng tiến vào La Mã.

88 – 66 TCN: Mithridates cũng không kém cạnh. Ba cuộc chiến đã nổ ra sau đó.

73-70 TCN: Những người nô lệ ở Ý là lớp người chịu nhiều áp bức. Quân đội được triệu tập để dập tắt các cuộc nổi loạn.

60 TCN: 2 cựu lãnh đạo, Pompey và Crassus, thành lập một liên minh, với một nhân vật mới là Julius Caesar.

SỰ NỔI LÊN CỦA CAESAR KÉO THEO HÀNG TRĂM TRẬN CHIẾN

58-50 TCN: Caesar chinh phục Gaul.

55 và 54 TCN: Caesar xâm lược Anh.

54-3 TCN: Crassus xâm lược Parthic – đây là một sai lầm lớn, cuối cùng ông đã thất bại và bị tiêu diệt.

49-45 TCN: Caesar và Pompey tranh cãi. Nội chiến nổ ra.

44-42 TCN: Brutus và Casius giết Caesar, dẫn đến một cuộc nội chiến khác giữa họ với quân của Mark Antony và Octavian, con trai nuôi của Caesar.

42 TCN: Brutus và Cassius thua cuộc. Mark Antony và Octavian phân chia La Mã thành Đông La Mã và Tây La Mã. Mark Antony qua lại với Cleopatra, nữ hoàng Ai Cập. Càng thắng ngày càng tăng lên giữa Octavian và Mark Antony.

31 TCN: Các cuộc hải chiến ở Actium nổ ra - Octavian đánh bại Mark Antony.

27 TCN: Octavian trở thành Hoàng đế Augustus, mở đầu đế chế La Mã.

QUÂN ĐỘI HOÀNG GIA ĐƯỢC THÀNH LẬP, CÁC CUỘC XÂM LƯỢC VẪN TIẾP DIỄN

43 SCN: Claudius phát động cuộc xâm lược nước Anh.

58-64 SCN: Nhiều cuộc chiến xảy ra với Parthia.

60 SCN: Boudicca lãnh đạo dân Anh nổi dậy nhưng bị đánh bại.

66-74 SCN: Người Do Thái nổi dậy và chỉ bị đánh bại sau 8 năm đấu tranh và bị vây hãm.

68-69 SCN: Cái chết của Hoàng đế Nero dẫn đến nội chiến.

Những năm 70 SCN: Người Anh gây ra nhiều rắc rối.

86-106 SCN: Bắt đầu và kết thúc các trận chiến với Dacian trong 20 năm và cuối cùng người La Mã cũng giành chiến thắng.

113-117 SCN: Thùa thắng xông lên, hoàng đế Trajan quyết định tấn công người Parthia và mở rộng chủ quyền tối đa.

117-138 SCN: Hoàng đế Hadrian cho rằng đế quốc đã đủ rộng lớn và ra lệnh ngừng tất cả các cuộc xâm lược. Ngài bắt đầu lên kế hoạch xây dựng hàng loạt công trình ở biên giới.

QUÂN ĐỘI BẢO VỆ CÁC BIÊN GIỚI

142-164 SCN: Antoninus Pius cố gắng mở rộng sang Scotland, xây dựng trường thành của riêng mình, nhưng không thành công.

162-180 SCN: Người Parthian tấn công từ phía Đông và người Marcomanni, một bộ tộc Đức, tấn công ở phía Bắc. Kể từ đó, các cuộc tấn công vào đế quốc không ngừng tiếp diễn.

193-197 SCN: Vụ ám sát Hoàng đế Commodus khiến cho các cuộc nội chiến xảy ra ngày càng nhiều hơn.

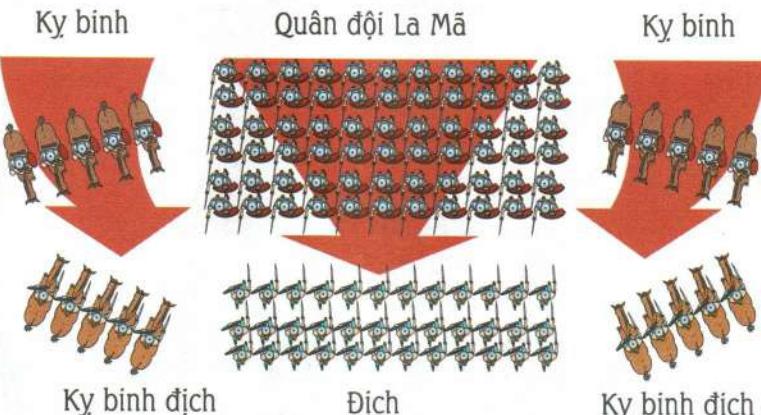
235 SCN: Các cuộc xâm lược và tấn công vào các đế quốc vẫn cứ tiếp diễn. Bất cứ khi nào một vị hoàng đế băng hà (hay bị giết), những người khác sẽ liều mạng để giành lấy vị trí đó.

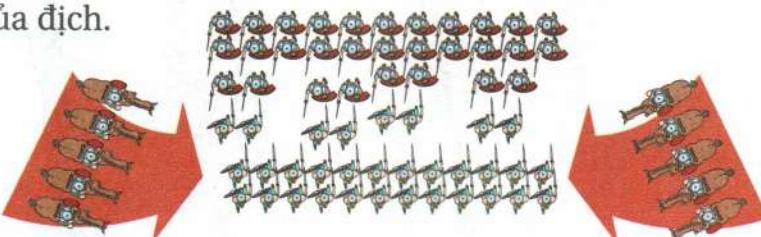
KẾ HOẠCH CHIẾN ĐẤU

Như một quy luật, chiến thuật là mối quan tâm hàng đầu của người chỉ huy. Nhưng bạn cần phải hình dung ra những gì trong đầu ông ấy. Sơ đồ dưới đây thể hiện một chiến thuật chiến đấu điển hình và phổ biến.

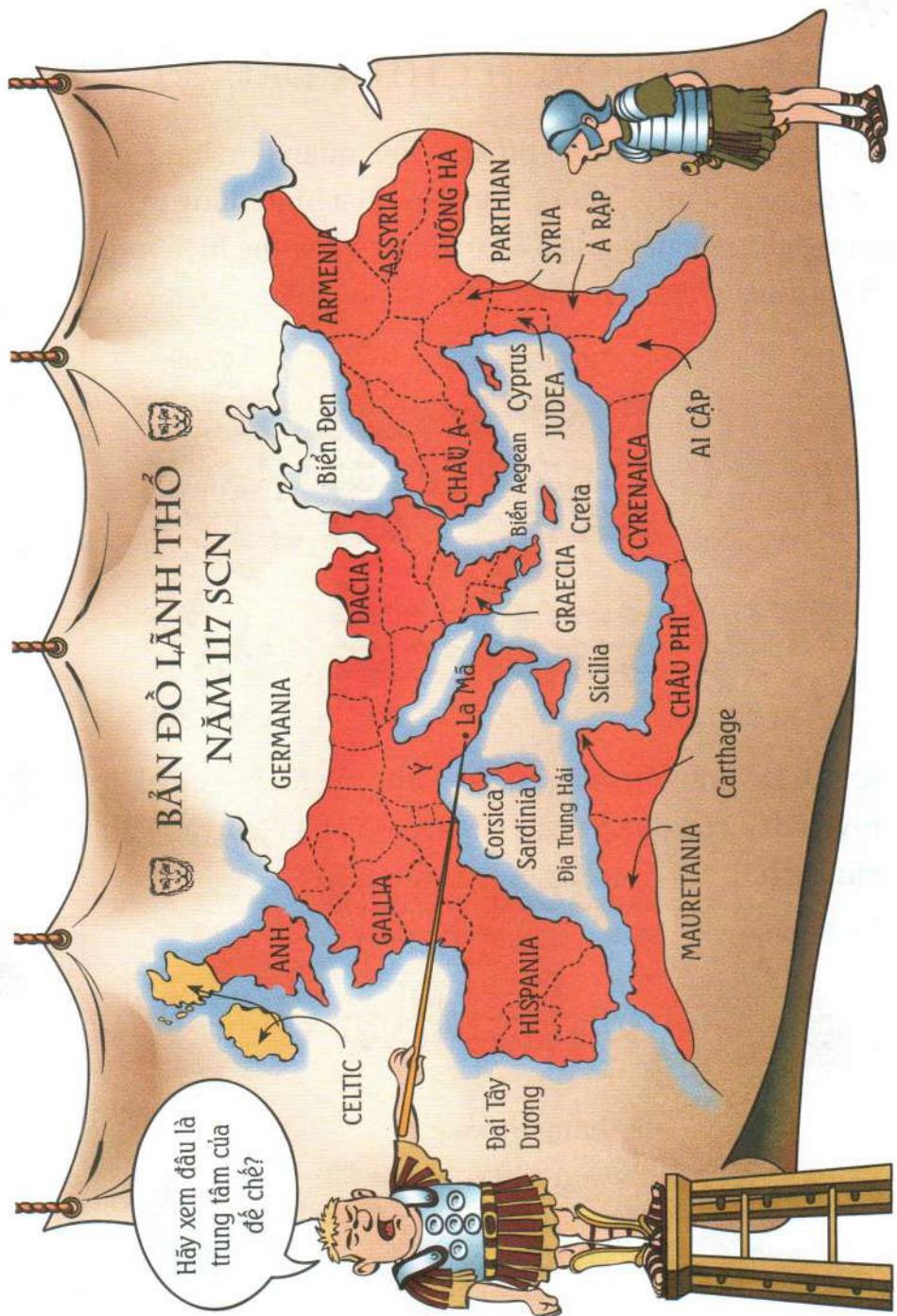
(i) các kỵ binh tấn công các kỵ binh của địch, trong khi tuyến đầu của quân đoàn tiến lên để phá vỡ tuyến đầu của địch.

(ii) hàng thứ hai di chuyển vào trong để lấp đầy mọi khoảng trống và các kỵ binh lùi về tấn công từ phía sau.

BẢN ĐỒ LÃNH THỐ
NĂM 117 SCN

Hãy xem đâu là
trung tâm của
đé chẽ?

MỘT NGÀY LÀM LÍNH LA MÃ

Lesley Sims - Ian McNee

Lê Thảo *dịch*

Chủ trách nhiệm xuất bản:
Giám đốc - Tổng biên tập NGUYỄN MINH NHỰT
Biên tập và sửa bản in: PHẠM ĐỖ PHƯƠNG CHI
Bìa: ĐỖ BIÊN THỦY
Trình bày: VŨ THỊ PHƯỢNG

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ
Địa chỉ: 161B Lý Chính Thắng, Phường 7,
Quận 3, Thành phố Hồ Chí Minh
Điện thoại: (08) 39316289 - 39316211 - 39317849 - 38465596
Fax: (08) 38437450
E-mail: hopthubandoc@nxltre.com.vn
Website: www.nxltre.com.vn

CHI NHÁNH NHÀ XUẤT BẢN TRẺ TẠI HÀ NỘI
Địa chỉ: Số 21, dãy A11, khu Đầm Trấu, Phường Bạch Đằng,
Quận Hai Bà Trưng, Thành phố Hà Nội
Điện thoại: (04) 37734544
Fax: (04) 35123395
E-mail: chinhhanh@nxltre.com.vn

CÔNG TY TNHH SÁCH ĐIỆN TỬ TRẺ (YBOOK)
161B Lý Chính Thắng, P.7, Q.3, Tp. HCM
ĐT: 08 35261001 – Fax: 08 38437450
Email: info@ybook.vn
Website: www.ybook.vn

Khổ: 15,5 cm x 23 cm, số: 2415-2014/CXB/14-247/Tre
Quyết định xuất bản số 1319A/QĐ-Tre, ngày 31 tháng 12 năm 2014
In 2.000 cuốn, tại Xí nghiệp in Nguyễn Minh Hoàng
Địa chỉ: 510 Trường Chinh, phường 13, quận Tân Bình
In xong và nộp lưu chiểu quý I năm 2015

LESLEY SIMS - IAN MACNEE

MỘT NGÀY LÀM LÍNH LA MÃ

Bạn có biết cách hành quân không? Hay máy bắn tên bò cạp trông ra sao?

Và tại sao một con rùa lại hữu ích trong chiến đấu?

Bạn cần phải biết hết những điều này và hơn thế nữa nếu bạn muốn tham gia vào quân đội La Mã. Nhưng đừng lo lắng! Cuốn sách này là một cẩm nang sinh tồn hoàn hảo dành cho các tân binh.

Và cũng đừng quên những lời khen tặng dành cho cuốn sách:

“Những lời khuyên bổ ích dành cho các tân binh.”

SỨ BIÊN NIÊN COLOSSEUM

“Một pho kinh điển! Phải chi ta được đọc cuốn sách này
lúc mới bắt đầu sự nghiệp.”

JULIUS CAESAR

ISBN 978-604-1 -05971-9
Một ngày làm lính La Mã

8 934974 131601

Giá: 52.000 đ

